حیکایەتی ڕەشپۆشەکان

کۆمەڵە چیرۆک

دانا فایەق

2008

ناو کتێب: حیکایەتی ڕەشپۆشەکان

نووسەر: دانا فایەق

بابەت: کۆمەڵە چیرۆك

مۆنتاژ: خالید محەمەد

بەرگ: نەرمین مستەفا

تیراژ: 750

نرخ: 1000 دینار

ژمارەی سپاردن: 656ی 2008

چاپ: چاپخانەی سەردەم

دەزگای چاپو پەخشی سەردەم

کوردستان-سلێمانی

پێڕست

⋆تەرمێك لەوبەر تەلە دڕكاوییەكانەوە	5
⋆یاسای قەفەزە بچكۆلەكان	13
⋆نهێنییەكان ئەودیوو وێنەكەی ژەنەڕاڵ	23
⋆شەوی نەنووسینەوەی حیكایەتەكان	33
⋆فرمێسكەكانی پاش مەرگی باوكم	49
⋆بەرەوماڵێك لە ئاو	59
⋆دوا خەونی ئیسماعیل	69
⋆بۆگەنی سەیرانگەكەی شار	81
⋆گەڕانەوە بۆ خەونەكان	89

تەرمێك لەوبەر تەلە دڕكاوییەكانەوە

(خودایە.. چ   دەبوو ئەگەر لە جیاتی سێ لەسەر چواری زەوی، چوار لەسەر چواری ئاو بووایە؟!. یان چ دەبوو ئەگەر ژیانی مرۆڤەکانیش وەکو ماسی لەنێو ئاودا بووایە؟!). ئەمە قسەی هەموو جارێکی ئەو هاوڕێیەم بوو کە لەکاتێکدا دەیویست خۆی فێری مەلەکردن بکات.. خنکا.

هاوڕێکەم دەیگوت: (هەر ئەوەندەی فێری مەلەکردن بووم، ئیدی هەرگیزاو هەرگیز جارێکی دی پێ نانێمەوە بە وشکانیدا، چونکە مرۆڤ تەنها لەنێو ئاودا هەست بە ئازادیو نەمانی سنوورەکان دەکات..).

من پێشتر پێکەنینم بە هەموو ئەو قسانە دەهات کە هاوڕێکەم دەیکردن، هەر بۆیە هەموو جارێک بە گاڵتەجاڕییەوە وەڵامیم

دەدایــەوە. گــەلێك جــار لەســەر ئــەو قەشمەرییانــە هاوڕێکــەم لــێم تووڕەدەبــوو، دڵــی لــێم دەڕەنجــا، بــەڵام دوای ماوەیــەکی کــەم پاشــگەز دەبووەوەو ئاشتی دەکردمەوە.

کاتێــك چــووم بــۆ هێنانــەوەی تــەرمی براکــەم، لەبــەردەمی تەلــە دڕکاوییەکانــدا رێگــەم پــێ گــیراو نەیانهێــشت تاکــە هــەنگاوێکی تــر لــە تەرمی براکەم نزیك ببمەوە، کە چــەند هــەنگاوێك دوای ئــاودیوبوونی لە تەلە دڕکاوییەکان کوژرابــوو، ئەوسا هەســتم بــە گرنگــیو گــەورەیی قسەکانی هاوڕێکەم کرد.

ئــەو کاتــەی گەیــشتمە نزیــك تــەرمی براکــەم، چــەند ســەگێکی نیــشتمانی ئــەودیوو لــە چــواردەوری تەرمەکــەی بــوونو هەریەکــەیان لــەلای خۆیــەوە ددانــی لــە بەشــێکی تەرمەکــە گیرکردبــوو. بــێ ئــەوەی گرنگــی بــدەن بــە بــوونی کەســێك یــان ترســیان لــە بــرای ئــەو نێــچیرە هەبێت، کە بێ بەزەییانە ددانیان لە گۆشتەکەی گیرکردبــوو، بــەردەوام دەگــەڕان بــۆ بــەتامترینو نــەرمترین شــوێنی تەرمەکــە. دوو ســەگ لــە خــوارەوە کرتــەکرتی ددانــەکانیان دەهــاتو خــەریکی داکرمانــدنو وردکردنی ئێسقانەکانی قاچــی براکــەم بــوون. ســەرەڕۆیی ئــەو قاچــانە گەلێك جار لەگەڵ براکەمدا دەیداین بە شەڕ. هەردووکمان مناڵبووین، دایکم جێگای خەوتنی منو براکەمی بەتەنیشت یــەکترەوە رادەخــست، هەموو جارێك ئــەو قاچــانە لــە ســنووری جێگاکــەی خۆیــان دەتــرازانو دەهاتنە سەر جێگاکەی مــن، ئیــدی لەگــەڵ براکەمــدا لێمــان دەبــوو بــە شەڕو بەردەبووینە گیانی یەکتری.

خـوێنێکی خەسـت لـە زامـەکانی تـەرمی براکەمـەوە دەهاتـە دەرێو جۆگەلەیــەکی بــاریکی دروســتکردبوو، دەتگــوت ڕەشمــارە لــە نێــوان بەردەکانـدا جێگـای بـۆ خـۆی دەکـردەوەو لـە تەلـە دڕکاوییـەکان نزیـك دەبووەوە.

ئاگـام لێبـوو هەڵۆیـەك بـێ ئـەوەی گـوێ بـە مەترسـیی بەزانـدنی سنوور بدات، لە تـەرمی براکـەم نزیـك بـووەوەو چڕنوکی لـە جگـەری گیرکردو لەگەڵ خۆیدا بردی.

هاوڕێکەم دوای ئەوەی لـە هـەوڵی پەیـداکردنی بـاڵ بێهیوابـوو، بـە خەمبارییەوە دەیگوت: (مـرۆڤ ئەگـەر خـاوەنی مـەزنترین سـەرمایەش بێت، هێـشتا ئاسوودە نابێـت، چونکە وەکـو هـەڵۆ دوو بـاڵی نییـە بـۆ فـڕین!.. دوو بـاڵی نییـە بـۆ ئـەوەی ئارەزووەکـانی دڵـی پـێ جێبـەجێ بکات!..).

سەگەکان بەردەوام بوون لە ونجڕونجڕکردنی تەرمی براکەم، خوێن بـە دەمو کەڵبەکانییانـدا دەهاتـە خـوارێ، بـەڵام تـا ئـەو کاتـە هـیچ یەکێکیان لە سەرو دەموچاوی نزیك نەبووبوونەوە. چاوەکانی براکـەم زەق زەق لـــە منیـــان دەڕوانـــیو زەردەخەنەیـــەکی ســـیحراویش سەرلێوەکانییان دەگیرکردبوو. هەستم دەکرد دەیان ڕستە لە ژێـر ئـەو زەردەخەنەیەدا خۆیان حەشارداوە.

پێدەچوو براکەم بە خۆشحاڵییەوە بڵێت: (ئیدی بێخـەمم، چونکە لە دواجاردا تـوانیم ئـەو قەڵایـەش ببـەزێنم، کـە زۆربـەی خـەڵکی بـە ترسەوە لێی دەڕوانن..) یان دوور نەبوو بڵێـت: (جـوانترین مـردن ئـەو مردنەیە کە لەپێناوی باوەڕەکـانی خۆتـدا پێـی دەگـەیت..). پێدەچوو

بە من بڵێت: (تۆش فریاکەوە لەپێناوی باوەڕەکانتدا بمرە!..)، بەڵام من هەر زوو ئەو رستەیەم لەبیر خۆم بردەوەو بە هێواشی بە خۆمم گوت: نا.. بڕوا ناکەم ئەو قسەیەی هەر لە خەیاڵیشدا بووبێت، بەڵام رەنگە بە شادییەوە گوتبێتی: (ئێستا من لەو ژیانەدا دەژیم کە باوکم هەمیشە خەونی پێوە دەبینیو بەردەوام خۆزگەی پێ دەخواست. ئێستا بە درێژایی ساڵ، بێ ئەوەی گوێ بە جیاوازیی وەرزەکان بدەم، دوور لە چوارچێوەی ژوورەکان دەخەوم..). باوکم گەلێك جار دەیویست ململانێ لەگەڵ وەرزەکاندا بکات، بەڵام هەموو جارێك بە تێکشکاوییەوە دەیگوت: (ئێمە دەبێت تەنانەت پابەند بین بەو سنوورانەشەوە، کە وەرزەکانی ساڵ دیارییان کردووە بۆمان. من حەزدەکەم لە چلەی زستانیشدا دوور لە چوارچێوەی ژوورەکان بخەوم، چونکە مرۆڤ لە دەرەوەی ژوورەکان کەمتر هەست بە بوونی ئەو چوارچێوانە دەکات کە بۆی دەستنیشان کراوە، کەچی زستان هەموو جارێك هەڕەشەکەی خۆی دەڵێتەوەو هاوار دەکات: ئەگەر جیاوازی لە نێوان منو وەرزەکانی دیکەدا نەکەن، دڵنیابن رەقتان دەکەمەوە!..).

ئەو دوو سەگەی لە خوارەوە خەریکی وردکردنی ئێسقانەکانی قاچی براکەم بوون، وردە وردە بەرەو لای سەری ملیان نا. بێ ئەوەی سەگەکانی تر رێگەیان پێ بگرن، دەستیان کرد بە پچڕینو خواردنی لووتو گوێچکەو گۆشتی دەموچاوی براکەم. هێندە شارەزایانەو زیرەکانە ددانەکانیان لە کەللەسەرو دەموچاوی گیردەکرد، مرۆڤ بە سەرنجدانێکی کورت هەرزوو هەستی دەکرد ئەوە کاری بەردەوامی ئەو سەگانەیە. لە ماوەیەکی زۆر کەمدا بچوکترین نەرماییان بە

کەللەسەری براکەمەوە نەهێشت، سەگەکانی دیکەش ماوەیەك بوو دەستیان کردبوو بە وردکردنی ئێسقانەکانی تری جەستەی براکەم.

ئەو کاتەی جۆگەلەی خوێنی تەرمی براکەم لە ژێر تەلە دڕکاوییەکانەوە گەیشتە نزیکی پێڵاوەکانم، سەگەکان لە وردکردنی ئێسقانەکان بووبوونەوەو خەریکی جێهێشتنی تەرمی براکەم بوون، هەر لەو کاتەشدا ڕەشەبایەك هەڵیکردو هەموو تاڵە مووەکانی قژی براکەمی لەگەڵ خۆیدا ڕاپێچ کرد.

براکەم بەر لەوەی بۆ دواجار لە دەروازەی ماڵەوە بێتە دەرێو دوا ماڵئاوایی بکا، بە چاوی پڕ لە فرمێسکەوە رووی تێکردمو بە دەنگێکی خەمبارەوە گوتی: (من تەنها خۆزگە بە -با- دەخوازم!، چونکە بێ ئەوەی قاچی هەبێت، بە ئارەزووی خۆی دەگەڕێو بەبێ ترسو سڵەمینەوە سەر بە هەموو شوێنێکدا دەکا..!).

وا تەمەنێکە بەدیار وردە ئێسقانەکانی تەرمی براکەمەوە دانیشتوومو چاوەڕێی نەمانی تەلە دڕکاوییەکان دەکەم، چونکە یەکەم ڕۆژ کە هاتم بۆ بردنەوەی تەرمەکە، سەربازێك لەوبەری تەلبەندەکەوە هاواری لێ کردم: (چاوەڕوان بە.. هەر کاتێك تەلە دڕکاوییەکان پیرۆزییان لە دەست دا، ئەوسا بە ئاسانی دەتوانی تەرمی براکەت لەگەڵ خۆتدا ببەیتەوە).

یاسای قەفەزە بچکۆلەکان

هـەر کاتێـك بـەو ڕەنگـە زەردو بێهێزییـەوە لـەناو جێگەکەیـدا دەیبیـنم، ڕاسـتەوخۆ ئـەو سـاتانەم بیردەکەوێتـەوە کـە پێکـەوە لـە بەیانییـەوە تـا درەنگانی شـەو یـاری و شەڕەشـەقمان دەکـردو کۆڵانـەو کۆڵان یەکتریمان ڕاودەناو خەڵکمان بێزارو هەراسان دەکرد. شووشەمان لەسەر ڕێی خەڵك وردوخاش دەکرد، لە گـەرمای نیـوەڕۆی هاوینـدا لـە جەڕەسی ماڵانمان دەداو ڕامان دەکرد، دارلاستیکی تەلمان دەنا بە قاچی رووتـی کـچە تـەنوورە لەپێکانـەوە، شـەقمان لـە تەنەکـەی خـۆڵی بەردەرگای ماڵان هەڵدەداو پیسییەکەی ناویمان بڵاودەکردەوە...

مـن هـەرگیز نەمدەویـست دڵـی بـڕەنجێنم و هـەر کاتێـك داوای بکردایە لەگەڵیدا دەچووم بۆ کـۆڵان و خۆڵـەخۆڵوەردان. بـەیانیان زوو لـە خـەو بـەئاگای دەهێنامـەوەو دەیگوت: (جارێ زووە بـۆ نـانخواردن،

کـەمێك دەچـینە کـۆڵان یـاری دەکـەین و دواتـر دێینـەوە نانەکـەمان دەخۆین). بەو گەرمایەی نیوەڕۆی هاوین نەیدەهێشت کەمێك بخـەوم، کۆڵانەو کـۆڵان دوای خـۆی دەخـستم. شـەوان هێـشتا بـە تـەواوی تێـرم نەدەخوارد، بە ئاماژە تێی دەگەیاندم (کاتی کۆڵانە!..).

ئەگەرچـی گـەلێکجار لـە کـاتی یـاریکردن و شەڕەشـەقدا چـینێکی باشـــی تێهەڵــدەدام و دەیگریانـــدم، بـــەڵام مـــن بـــەردەوام ئـــەوەم لەبەرچـاوبوو، کـە ئـەو باوکمـەو لێـدانیش بـە دەسـتی بـاوك شـتێکی ئاساییە، هەر نـەبێ لـە گەڕەکەکـەی ئێمـەدا!.. جگـە لـەوەیش زۆرجـار بـۆی گێڕابوومـەوەو دەمزانـی کـە ئـەو لـە ترسـی بـاوکی بـە منـداڵی هەرگیز نەیوێرابوو بچێتە ناو مناڵانی گەڕەك و یارییان لەگەڵدا بکات، نەك هەر ئەوە، بەڵکو نەیتوانیبوو زۆر شتی تـریش بکات.. (پێکـەنین بـە هـەموو جۆرەکانییـەوە قەدەغـە بـوو، قـسەکردن بـە دەنگـی بـەرز قەدەغە بوو، پرسیارکردن قەدەغەبوو، گۆرانیوتن کوفر بوو ئەگەر بـە دەنگی نزمیش بوایە، پاڵکەوتن یان قاچڕاکێشان لەبەرچاوی ئـەودا لـە گوناهـە گـەورەکان بـوو!... ئینجا چـی قەدەغـە نـەبوو؟!..) بـاوکم وای دەگوت. ئەو باسـی یەکـەمین ڕۆژی چـوون بـۆ قوتابخانـەی خـۆیی بـۆم دەگێڕایــەوە، ئەوکاتــەی بــۆ یەکــەمین جــار لــە تەمەنیــدا کتێبــی وەرگرتــووەو بەوپــەڕی شــادییەوە گەڕاوەتــەوە مــاڵێ، ئــەو ڕۆژە لــە خۆشـیی کتێبـەکانی ئاگـای لـە نـانخواردنیش نـەماوە، بـەردەوام ڕیـزی کـردوون و ئەمـدیوو و ئـەودیووی پـێ کـردوون، تەنانـەت بـیری ئـەو

بڕگەیەشی نەماوە لە یاسای ماڵی خۆیاندا، کە (پاڵکەوتن یان قاچڕاکێشان گەورەترین تاوان و بێئەدەبییەو سزای توندی لە دوایە)..
ئەو دەیگوت: (بە دەما پاڵکەوتبووم و هەردوو قاچم لە دواوە بەرزکردبوونەوە، کتێبی ئەلف و بێی کوردی-م لەبەردەمی خۆم دانابوو و سەیری وێنەکانی ناویم دەکرد، حەزم دەکرد یەکێك بوومایە لە کەسەکانی ناو وێنەکان! لەناکاو هەستم بە ئازارێکی داچڵەکێنەر کرد لە بنی پێم.. ئازارێك مرۆڤ لە درێژەی تەمەنیدا کەمجار رووبەڕووی دەبێتەوە، لەگەڵ ئازارەکەدا بۆنکرووز لووتمی پڕکرد، بۆنێك تا ئێستاش هەست بە بوونی دەکەم لە لووتمدا!.. لەگەڵ ئازارو بۆنکرووزەکەدا بە پەلە ئاوڕم دایەوە، باوکم لەسەر ئەژنۆ دانیشتبوو و تا جگەرەکەی دەستی بە ژێری پێم نەکوژایەوە دەستی هەڵنەگرت. وابزانم جگەرەکە تا سەرئێسقان بە بنی پێمدا چووبووە خوارێ، بۆیە لە رۆژی دووهەمدا نەمتوانی بچم بۆ قوتابخانە..). لەگەڵ هەر گێڕانەوەیەکی ئەم بەسەرهاتەدا لە دڵی خۆمدا دەمگوت: (باوکم چەند گوناهبووە بە منداڵی..!)و قۆناغ بە قۆناغ رووداوەکەم دەهێنایە بەرچاوی خۆم، بەڵام هەموو جارێك لەگەڵ بیستنی وشەی (بۆنکرووز)دا ئەو رۆژەم بیردەکەوتەوە، کە باوکم وتی: (با بڕۆین.. ئەمڕۆ رۆژی سزادانی بۆقەکانە!..). پێکەوە بەرەو زەلکاوەکەی دەروازەی شار رۆیشتین و دەستمان کرد بە راوە بۆق، ژمارەیەکی زۆر بۆقمان راو کرد. من زیاتر بە دوای بۆقە گەورەکاندا دەگەڕام و

خۆشەویستییەکی شاراوەم هەبوو بۆ بۆقە چکۆلەکان، بەڵام باوکم گوێی بە بچووکی و گەورەییان نەدەدا. وابزانم هەندێك لە بۆقەکان هەستییان بە تراژیدیای مەرگی خۆیان کردبوو لە چەند ساتێکی تردا، خۆیان مت کردبوو و جوڵەیان لە خۆیان بڕیبوو. دواتر دەستمان کرد بە کۆکردنەوەی دارو چیلکەو کردنەوەی ئاگر، ئاگرێك لەو ئاگرانەی دۆزەخ بە بیری خەڵك دەهێننەوە. باوکم دانە دانە بۆقی لە توورەکەکەی دەستی دەردەهێناو بەر لەوەی فرێیان بداتە ناو دۆزەخەکەوە، تەنها قاچێکی دەگرتن و بە بەرزی لەسەر ئاگرەکە رایدەگرتن!. بۆقەکان خۆیان رادەپسکاندو دەیانویست لە دەستی باوکم هەڵبێن، لە ترسا میزیان دەکرد بە باوکمداو دەنگێکی سەیریان لێوە دەهات، دەنگێك لە هەموو شتێك دەچوو، جگە لە قیڕەی بۆق!. بۆقەکان زوو زوو چاویان دادەخست و لە چاویاندا هەست بە بێگوناهییەکی زەق دەکرا، دواتر باوکم دەستی شل دەکردو بۆقەکان بەردەبوونەوە ناو ئاگرەکە. بۆقەکان لە جێی خۆیان هەڵدەبەزیینەوەو دەکەوتنەوە ناو ئاگرەکە، ئێمەیش لە جێی خۆمان هەڵدەبەزیینەوەو پڕ بە گەروومان پێدەکەنیین و کەیفمان بەو یارییە خۆشە دەهات!.. بۆقەکان وردە وردە لەناو ئاگرەکەدا دەئاوسان و پاشان دەتەقین، لینجییەکی سەوز لە شوێنی تەقینەکەیان دەهاتە دەرێ و دیمەنێکی دروست دەکرد، زیاتر لە تابلۆی شێوەکارێکی تازەکار دەچوو. بەر لە جێهێشتنی ئەو شوێنە، باوکم توورەکەکەی هەڵگرت، سەیرێکی منی

کــردو وتــی: (ئیــشمان پێــی دەبێــت!). ئــەو راســتی کــرد (ڕۆژی تۆڵەکردنەوە لە پشیلە) هەمان توورەکە بەکار هاتەوە. جێبەجێکردنی ئەم چالاکییەیان زۆرتر لەسەر شانی باوکم بوو. ئەو خۆی پـشیلەکەی گــرت و خــستییە نــاو توورەکەکــەوە، خــۆی تەنافەکــەی حەوشــەی پــچڕاندو کــردی بــە دوو پارچــەوە، پارچــەیەکیانی بەســت بــە کلکــی پشیلەکەوەو پارچەکەی تری لە ملی توند کرد، هەر خۆیـشی سـەرێکی تەنافەکـەی بەسـت بـە عەموودەکـەوەو سـەرەکەی تـری بـە دەعـامیی سەیارە وەستاوەکەوە گرێ دا. دواتـر لـە دوورەوە وەسـتاین و چاوەڕێی گەڕانــەوەی سایەقەکەمان دەکــرد، چاوەڕێی یەکــەمین سلف و یەکــەم جووڵەی سەیارەکە بووین. من چارەنووسی رەشی پـشیلەکەم دەهێنایـە پێش چـاوی خـۆم. پـشیلەکە زەردێکـی تـووکن بـوو، بـەبێ شـەرمکردن هەنـدێکجار لـە درزی ژێـر دەرگـای حەوشـەوە دەهاتـە ژووریّ و جـاری وایش هەبوو بە دیوارەکەدا هەڵدەزناو تـا ژوورەوە نەدەوەسـتا. ئەگـەر کـەمێك خـاوێن رابگیرایـەو جارجارێـك بـشۆرایە، زیـاتر لـەو پـشیلانە دەچوو کە لـە ئـەوروپا خـەڵکی لەگـەڵ خۆیانـدا دەیانخـەوێنن. لەگـەڵ جووڵــەی ســەیارەکەدا زریکەیــەکی تۆقێنــەر هــەردوو گوێــچکەمی قـەپاتکرد، زریکەیـەك زیـاتر لـە زریکـەی ساوایەك دەچـوو لـە کـاتی سووتانی پەنجـەی دەسـتیدا، زریکەیـەك وابـزانم لـە دوورتـرین شـوێنی دونیـاوە بیـسترا. دواتـر تـەنها لـەتێك کلکـی قرتـاوم بـینی بـەو پارچـە تەنافەوە، کە بە عەموودەکەوە بەسترابوو، لەگەڵ پەڵەیەك خوێن. من

نەمتوانی زیاتر سەیری پەڵە خوێنەکە بکەم و بۆ یەکەمین جار لە بینـینی خـوێن تـۆقیم. بـاوکم لەبەرخۆیـەوە گـوتی: (شـایەنی ئـەو بەڵایەیە.. پەلاماری مریشك و جوجەڵە دەدەیت؟!.. دەبخۆ دەردت بێ، ئـەوە چارەنووسـتە!..). ڕۆژی دادگـایی مریـشکەکە چـەند جارێـك ئـەو قـسەیەیم بەبیرهاتـەوە، هەسـتم بـە بێگونـاهیی پـشیلەکەو تاوانبـاریی خۆمان دەکرد. (ڕۆژی دادگاییکردنی مریشك) باوکم مـنی بـەرزکردەوە بۆ سەر دیواری مـاڵی دراوسـێکەمان و تێـی گەیانـدم کامـە مریـشکەیان بهێنم بۆ دادگاییکردن. مریشکەکەم لەناو کولانەکە دەرهێناو بـە پەلـە هەڵم دایە حەوشەی ماڵی خۆمـان. هـەتا مـن بەسـەر دیوارەکـەدا خـۆم هەڵدایەوە ئەودیوو، باوکم مریشکەکەی بردبـووە ژووری و ڕێـوڕەسمی دادگـاییکردنی ئامـادەکردبوو. دەتگـوت مرۆڤێکـی تاوانبـار دادگـایی دەکـات، قۆنـاغ بـە قۆنـاغ دادگاییەکـەی دەبـڕی!. بـاوکم دەیگـوت: (بـە چاوی خۆم بینیم، کەڵەشێرێك بەسەریدا فسی و دواتـر ئامـادەبوو بـۆ کەڵەشێرەکانی تر!، نـەك هـەر ئەوەنـدە، بـەڵکو بێباکانـە دەوەسـتێ بـۆ کەڵەشـێری ماڵـەکانی تـریش!.. بۆیـە هـەقی لەسـێدارەدانی هەیـە!...). باوکم خۆی شایەت بوو، هەر خۆیشی دادوەرو بڕیاردەر! لـە ماوەیـەکی زۆر کەمدا بڕیاری لەسێدارەدانی داو خێـرا بڕیارەکە پەسـەندکرا، مـن هەروا دانیشتبووم و ئامادەبوویـەکی بـە زەوقـی ئـەو دادگاییـە سـەیرو کۆمیدییە بووم. دوای پەسەندکردنی بڕیـاری لەسـێدارەدان، جـارێکیتر پەنا برایەوە بەر تەناڤ حەوشەکەو بە پەلە پـەتی سـێدارە بـە شیـشی

پانکەی سەقفی ژوورەکەوە هەڵخراو ملی مریشکە بێئابڕووەکەی پێوە کرا!.. مریشکەکە هەڵبەزو دابەزی دەکردو لینگەفرتەی هەڵهاتنی بوو لە مەرگ، ئێمەیش سەیرمان دەکردو قاقا پێدەکەنیین، هەندێجار نووزەیەك لە مریشکەکەوە دەهات، کە زیاتر لە پاڕانەوە دەچوو، نووزەکە هەر زوو لەناو تریقانەوەی ئێمەدا ون دەبوو. ئەو کاتەی مریشکەکە لە جووڵەو پاڕانەوە کەوت، ئێمەیش لە پێکەنین کەوتین و بێدەنگ بووین.

حیکایەتەکانی تۆڵەو خوێن و دادگاییکردن گەلێك زۆرن، نازانم باوکم کامیانی لە زاکیرەدا ماوەو چەندیانی بیرچووەتەوە. ئەو ئێستا رەنگ زەردو بێهێز لەناو جێدا کەوتووەو توانای هیچی نەماوە. من کوڕەکەمم بەدیارییەوە داناوەو بۆی نییە بچێتە کۆڵان، یاری و شەڕەشەق بکات. دەبێ بەردەوام ئاگاداری باپیری بێت و خزمەتی بکات، ئەو باپیرەی هەر جارێك بەو رەنگە زەردو بێهێزییەوە دەیبینم، راستەوخۆ ئەو بیرەوەرییانەو چەندین بیرەوەریی ترم بیردەکەوێتەوە!.

*ئەم چیرۆکە لە یانزەهەمین فێستیڤاڵی گەلاوێژدا خەڵاتی یەکەمی پێ بەخشرا.

نهێنییەکان ئەودیوو وێنەکەی ژەنەڕاڵ

چەند کاژێرێك دواى بوونى بە سەرۆك، ژەنەڕاڵ هەموو خەڵکى وڵاتى ئاگاداركردەوە، كە (لە ماڵو دوكانەكان.. لە فەرمانگەو كارگەكان.. لە مزگەوتو قوتابخانەو سەرجەم شوێنە گشتییەكانى ترى وڵاتدا، دەبێ وێنەى سەرۆك بە شوێنى شیاوەوە هەڵبواسرێ..). ئەمە یەكەم بڕیارى ژەنەڕاڵ بوو دواى بوونى بە سەرۆك. سەرەتا كەس گوێى بە بڕیارەكە نەداو كەسیش باسى لە جێبەجێكردن یان نەكردنى بڕیارەكە نەكرد، چونكە زۆربەى خەڵكى وڵات پێیان وابوو ئەم بڕیارەش وەكو سەرجەم بڕیارەكانى ترى سەرۆكەكانى پێشوو بۆ ماوەیەك باسى دەكرێو پاشان پشتگوێ دەخرێو لە بیر دەچێتەوە، بەڵام دواى ئەوەى سەرۆك سووربوو لەسەر جێبەجێبوونى بڕیارەكەو سزاى توندیشى بۆ سەرپێچیكاران زیاد كرد، ئیدى تاكە تاكە دەست كرا بە هەڵواسینى وێنەى سەرۆك.

نازانم بۆچی هێندە حەزم بە بوونی وێنەی سەرۆك دەكرد لە ماڵەكەماندا، هەر بۆیە گەلێك جار باوكمم هاندەداو زۆرم لێی دەكرد كە هەوڵی پەیداكردنی وێنەیەكی سەرۆك بداو لە ماڵەوە هەڵیواسین.. بەڵام باوكم بێ ئەوەی وەڵامم بداتەوە، هەموو جارێك بە مۆڕەیەك‌و چاوزەقكردنەوەیەك بێدەنگی دەكردم.

لەو كاتەوەی بڕیارەكە دەرچووبوو هیچ كەسێك زاتی نەكردبوو بە ئاشكرا ناڕەزایی لە دژی دەربڕێ، تا ئەو كاتەی چەند مەلایەكی كەللەڕەق بڕیارەكەیان بە حەرام‌و پێچەوانەی شەرع لەقەڵەم داو دەنگی ناڕەزاییان لە دژی بەرزكردەوە. ئەو مەلایانە دەیانگووت: (لە هەر شوێنێك وێنەی مرۆڤ هەبێت، مەلائیكەتەكانی خوا روو لەو شوێنە ناكەن..).

پاش ئەوەی سەرۆك بڕیاری لەسێدارەدانی ئەو مەلایانەی راگەیاندو بڕیارەكەش بە بەرچاوی خەڵكەوە بەسەر هەندێكیان جێبەجێ كرا، ئیدی مەلاكانی تر هەرزوو لە قسەكەیان پاشگەزبوونەوەو لەگەڵ كۆمەڵێك مەلای تردا رایانگەیاند: (هەڵواسینی وێنەی سەرۆك نەك حەرام‌و پێچەوانەی شەرع نییە، بەڵكو ئەركێكی دینیی پیرۆزیشە!..). هەروەها دەیانگووت: (نەك تەنها لە ناو ماڵ‌و شوێنەكانی كاركردن‌و شوێنە گشتییەكان، بەڵكو پێویستە هەر هەموومان یەكی وێنەیەكی سەرۆك بە بەرۆكمانەوە هەڵواسین!..).

دوای لەسێدارەدانی مەلا کەللەڕەقەکان، ئیدی خەڵکەکە بە جۆرێك کەوتنە پەلەکردنو پەیداکردنی وێنەی سەرۆك، دەتگووت سەرۆك بە خۆیو تەورێکەوە بەسەر سەریانەوە راوەستاوە، هەر کەسێك بە زووترین کات وێنەی دەست نەکەوێت سەری لە لەشی جیادەکاتەوە.

ئەو ئێوارەیە باوکم بینی بە وێنەیەکی ژەنەڕاڵەوە گەڕایەوە، خۆشترین سات و رۆژ بوو لە تەمەنمدا، بۆیە خێرا بەرەوپیرییەوە چووم‌و بەخێرهاتنەوەم لێی کرد. یەکەمین جاربوو لە ژیانمدا هێندە بە گەرمی پێشوازیی لێ بکەم، بەر لە هەر شتێك وێنەکەم لە دەستی وەرگرت‌و بە خۆشحاڵییەوە لە رەنگی قژو برۆ و شێوەی دەموچاو و سمێڵی ژەنەڕاڵ وردبوومەوە. بەلامەوە گرنگ نەبوو باوکم بە چ کوێرەوەییەك ئەو وێنەیەی پەیدا کردبوو، بەڵکو پێبڕانی شەرەفی هەڵواسینی وێنەی ژەنەڕاڵ لەماڵەکەماندا گرنگترین شت بوو بەلامەوە.

باوکم دەیویست وێنەکە لە ژووری میوان یان لە ژووری دانیشتنی خۆمان هەڵبواسرێ، بەڵام من گەلێك لەبەری پاڕامەوەو داوام لێی کرد کە لە ژوورەکەی من هەڵیواسین.. بەڵێنیشم پێی دا بە زووترین کات لە چوارچێوەی بگرم‌و سڕینەوەو پاککردنەوەی هەموو رۆژێکیشی لە ئەستۆی خۆم بێت. دوای هەوڵێکی زۆر هەرچۆنێك بوو باوکم رازی کرد، وێنەکەم هەلگرت‌و بەرەو ژوورەکەی خۆم ملم نا. تا چرکەیەك زووتر وێنەکەم هەڵبواسییایە هێندە زووتر دڵخۆش‌و ئاسوودە دەبووم،

بۆیە بڕیارم دا وێنەی منداڵە کەمانچەژەنەکە کە پێشتر هاوڕێیەکی خۆشەویستم بە بۆنەی ساڵڕۆژی لەدایکبوونمەوە بە دیاری بۆی هێنابووم لەنێو چوارچێوەکەی دەربهێنمو وێنەکەی ژەنەراڵ لە شوێنی دابنێم. لە کاتی دەرهێنانی وێنەی منداڵە کەمانچەژەنەکەدا هێندە بە پەلە بووم، بۆیە چەند جارێك بەدەستمەوە دڕاو لە چەند لایەکەوە پارچەی لێ بووەوە. پاشان وێنەکەی ژەنەڕاڵم هێناو بە پەلە خستمە ناو چوارچێوەکەوە، بەڵام پاش ئەوەی بە وردی سەرنجم لێی دا، هەستم بە کەمێك خواری کرد، هەرچەندە ئەگەر زۆر بە دیقەتەوە سەرنج بدرایە ئەوجا هەست بە خوارییەکەی دەکرا، بەڵام دڵم ئۆقرەی نەگرتو زۆر بە وریاییەوە وێنەکەم دەرهێنایەوە. تا ئەو کاتەی دڵم رازیبوو بە ڕێکیی وێنەکە، چەند جارێك دەرم هێناو تێم کردەوە!. پاشان دەستم کرد بە خاوێنکردنەوەی شووشەو چوارچێوەی وێنەکە، ئینجا بەرەو لای ئەو بزمارە چووم کە پێشتر وێنەی منداڵە کەمانچەژەنەکەی پێوە هەڵواسرابوو، بەڵام چەند هەوڵم دا دەستم نەگەیشتە بزمارەکەو نەمتوانی وێنەکە هەڵبواسم. نەمدەزانی پێشتریش هێندە کورتەباڵا بووم‌و دەستم نەدەگەیشتە بزمارەکە، یان لەو کاتەوەی وێنەکەی ژەنەڕاڵ هاتبووە ماڵەکەمانەوە باڵام بچووك بووبووەوە!. نەمدەویست لەوە زیاتر بیر لە بڵندی یان کورتیی بەژن و باڵام بکەمەوەو خێرا چاوم گێڕا بە چواردەورمدا، بەو مەبەستەی شتێك بدۆزمەوەو بیخەمە ژێر قاچم، تا ئەو کاتەی وێنەکە

هەڵدەواسم. نزیکترین شت لێمەوە کتێبخانەکەم بوو، بە پەلە چەند کتێبێکم راکێشاو خستمە ژێر قاچم، نازانم بەڕێکەوت ئەو کتێبانە بەدەستمەوە هاتن یان لەبەر گەورەیی قەبارەکانیان بوو دەرم هێنان: (القران الكريم، کوردو کوردستان، بەندەکانی مافی مرۆڤ، ئینجلی پیرۆز، راس المال،...).

هەموو کتێبەکانم لەسەر یەکتری دانان، پاشان لەسەریان راوەستام، بەڵام هێشتا دەستم نەدەگەیشتە بزمارەکە، بۆیە چەند کتێبێکی دیکەم دەرهێناو جارێکی تر شووشەو چوارچێوەکەم پاککردەوە، ئینجا وێنەکەم هەڵواسی.

لەو کاتەوەی وێنەکەی ژەنەراڵم لە ژوورەکەمدا هەڵواسیبوو، رۆژ نەبوو چەند جارێك پاکی نەکەمەوەو بۆ چەند ساتێکیش بەرامبەری رانەوەستم، بەڵام لە هەمووی سەیرتر ئەو گۆڕانکارییە بوو لە وێنەکەدا کە رۆژ لە دوای ڕۆژ زیاتر هەستم پێی دەکرد. بەردەوام وێنەکە لەبەر چاوم ترسناكو ترسناکتر دەبوو، هەتا ترسناکتریش خۆی پیشان بدایە کەمتر خۆمم بە خاوێنکردنەوەی ماندوو دەکرد، بەڵام جار لە دوای جار زۆرتر سەرنجم دەداو لێی ورد دەبوومەوە.

چاوەکانی ژەنەڕاڵ سات بە سات لەبەر چاوم سوورتر دەبوونو برۆکانی لە یەکتری نزیك دەبوونەوە، هەستم دەکرد وردە وردە چەناگەی درێژ دەبێ‌و لچی بەرزدەبێتەوەو ددانەکانی گەورە دەبن. تا ئەو کاتەی وێنەکە هێندە گۆڕا کە هیچ شوێنێکی نەك لە وێنەکەی پێشوو، بەڵکو لە وێنەی مرۆڤیش نەدەچوو.

دواجار رووخساری ژەنەڕاڵ لەبەر چاوم بە جۆرێك ترسناك بوو ئەگەر زۆرم لە خۆم نەکردایە هەرگیز نەمدەوێرا سەیری بکەم. چاوەکانی بووبوون بە دوو گۆمی خوێن، دوو کەڵبەی تیژ لەملاو لەولای لێوییەوە سەریان دەرهێنابوو، هەستم دەکرد خوێنیان لێ دەچۆڕێ. سەرتاپای پێستی دەموچاوی بە موو داپۆشرابوو، کە ڕەنگی دەموچاویان بەتەواوی بۆر کردبوو.

چیدی ئەموێرا سەیری ئەو دیمەنە ترسناکە بکەم، بۆیە بڕیارم دا نەك ژوورەکەم، بەڵکو ماڵەکەمانو گەڕەکەکەشمان بۆ هاتایی بەجێبێڵم. هێشتا هەنگاوێکی تەواوم هەڵنەهێنابوو، دوو دەستی تووکنی بەهێز تووند تووند قاچەکانمیان گرتو بەرەو لای وێنەکەی ژەنەڕاڵیان راکێشام، نینۆکە درێژو چەقۆییەکانی دوو دەستەکە لە پێستی قاچم چەقیبوون. هەتا دەستەکان نزیکتریان دەخستمەوە لە وێنەکە، رووخساری ژەنەڕاڵ تۆقێنەرتر دەبوو. چیدی نەموێرا لە وێنەکە بڕوانم، بۆیە بە هەردوو دەستم توند توند چاوەکانمم گرتبوون. لە ناکاو دەنگی پێکەنینێکی ترسناك ژوورەکەمی لەرزاند، هێندەی نەمابوو دەنگەکە پەردەی گوێچکەکانم بدڕێ. ئەگەر هێزی ئەو دوو دەستە نەبایە کە توند قاچەکانمیان گرتبوو، دڵنیام لەبەر بەهێزیو ترسناکیی پێکەنینەکە خۆمم بۆ نەدەگیراو بەلادا دەکەوتم. بە پەلە دەستم لەسەر دەموچاوم لابردو سەیری وێنەکەم کرد، دەمی ژەنەڕاڵ هێندەی دەمی تیمساحێك کرابووەوەو بێ ئەوەی هیچ بڵێ

قاقا پێدەکەنی، لەگەڵ پێکەنینەکەشدا دڵۆپ دڵۆپ خوێن لە دەمییەوە دەهاتـە دەرێو دەڕژایـە نـاو ژوورەکەمـەوە. هەسـتم دەکـرد بـەردەوام هەوڵ دەدات بەهێزتر پێبکەنێ، هەتا بەهێزتر پێدەکەنی نینۆکەکانی دەستی زیاتر لە قاچم دەچەقینو دڵۆپـە خوێنـەکانی دەمیـشی زیـاتر دەبوونو بـەخوڕتر دەڕژانـە نـاو ژوورەکەمـەوە. ئـەو کاتـەی لـە هۆش خـۆم چـووم‌و ئاگـام لـە خـۆم نـەما، هێـشتا ژەنـەڕاڵ تـینی دەدایـە بەرخۆیو زۆری لە خۆی دەکرد تا زیاترو قایمتر پێبکەنێ.

نـازانم مـاوەی چـەند بـە بێهۆشـی مامـەوەو کـەیو چـۆن بـەئاگا هاتمەوە؟ بەڵام کاتێك بـەئاگا هاتمـەوە خـۆم‌و سـەرتاپای ژوورەکـەم لـە خوێندا نوقم بووبووین.

شەوی نەنووسینەوەی حیکایەتەکان

لەگەڵ خوێندنەوەی ئاگادارییەکەی لیژنەی باڵای فێستیڤاڵ، خێرا بڕیاری دا کە بەشداری لەو فێستیڤاڵەدا بکات، بێ ئەوەی چیرۆکێکی ئامادەکراو یان ڕەشنووسی چیرۆکێك و تەنانەت بیرۆکەیەکیش لە خەیاڵیدا بێت: (ئێرە وڵاتی حیکایەتەکانە.. ئەو حیکایەتە تاڵ و سەمەرانەی کە ڕۆژانە دەیان و سەدانیان ڕووبەڕوومان دەبنەوەو بەبێ بچوکترین سەرنج و کەمترین تێڕامان وندەبن و دەچنە خانەکانی بیرچوونەوە و نەبوونەوە.. ئێمە تەنها هێزی گێڕانەوەی داپیرەیەکمان بەسە بۆ بەچیرۆککردنی ئەو حیکایەتانە...). ئەمانە ڕستە سەرەتاییەکانی دوای بڕیارەکەن، کە زوو زوو لە دڵی خۆیدا دەیگوتنەوەو جێبەجێکردنی بڕیارەکەیان لەلای جێگیرتر دەکرد.. ئەو

رسـته سـەرەتاییانەی کـە ئـەویان خـستە نێـو جـەنگێکی شـووم و نەگریسەوە، جەنگێك سەرکەوتنیش تێیدا هەر دۆڕاندن بوو!.

چ بڕیارێکی کتـوپڕ بـوو خودایـە..؟ کتـوپڕ وەکو ئـەو هـەموو بیرۆکـە تاڵانەی کە یەك لەدوای یەك بەشوێن هەنگاوەکانیـدا دەهـاتن و ناچاریان دەکرد زووتر فریای نووسینەوەیان بکەوێت، بـەڵام ئەگـەر سـەد هێنـدەی تــریش بیرۆکــەکان ناچــاریان بکردایــەو زۆریــان بــۆی بهێنایــە کــە نووسـینەوەیان نەخاتـە درەنگـانی شـەو، هێـشتا بێـسوود بـوو، ئـاخر ئـەو

(خودایه.. هەموو سەرەتاكان هەروا سەختو ترسناكن.. سەخت وەك دروستكردنی گەردوونو سەرەتای هەناسەبەخشین بە یەكەمین ئادەم، ترسناكیش وەك یەكەمین هەنگاوی منالێكی تازە پێگرتوو و یەكەمین پەلەپیتكەی سەر تفەنگی نیشتمانفرۆشێك..!). هەندێجار لە دڵی خۆیدا وای دەگوت.

سەری بەسەر كاغەزە سپییەكانی بەردەمیدا شۆڕكردووەتەوەو زەلیلانە سەیری نوكی قەڵەمەكەی دەستی دەكات، نازانێت لەكوێوە دەست بكات بە گێڕانەوەی حیكایەتەكە، حیكایەتی ئەو زیندانییەی كە جێهێشتنی دیوارەكانی زیندان نەك مایەی خۆشحاڵیو مژدەبەخشین نەبوو بۆی، بەڵكو وەك سەرەتای كارەساتو پووچبوونەوەی خەونەكانی دەیبینی!. شارێك بەدەم پێكەنینو گوتنەوەی هوتافەكانەوە، هێرشی دەبردە سەر دەرگاكانی زیندان و لە ماوەی چەند چاوتروكانێكدا لەبنەوە هەڵی دەكێشان.. ئەو لەودیوی دەرگا ئاسنینەكەوە بە زنجیری كەلەبچەكەی دەستی خەریكی هەڵكۆڵینی دیواری زیندانەكەیەو دەیەوێت بەشی كۆتایی رۆمانەكەی بنووسێت.. رۆمانێك لە یەكەمین هەفتەی هاتنیدا بۆ ئەو ژوورە دەستی كردووە بە نووسینی و ئێستاش خەریكی نووسینی دوا دێڕەكانێتی. ئەوان بەدەم گوتنەوەی هوتافەكانەوە هێرش دەبەنە سەر دەرگای ژوورەكەی و لە ماوەی چەند چركەیەكدا لەبنەوە هەڵی دەكێشن، ئەو هێشتا خاڵی كۆتایی رۆمانەكەی دانەناوە، ئەوان خێرا باوەشی پێدا دەكەن و بەرزی دەكەنەوە بۆ سەر شانیان و لە كەمترین ماوەدا دووری دەخەنەوە لە

ژوورەکـــەی و دیوارەکـــان، ئـــەو هێـــشتا خـــەیاڵی لای دوا دێـــڕی ڕۆمانەکەیەتیو هەوڵ دەدات خۆی لە دەستیان ڕزگار بکات و بە پەلە بگەڕێتەوە لای دیوارەکان، ئەوان زۆر لەوە بەهێزترن کە جەستەیەکی شەکەت و لاواز بتوانێ لە دەستیان یاخی بێت و بەشداریی ئەو شادییەیان نەکات!، ئەو تەنها فریای ئەوە دەکەوێت دوا ئاوڕ بۆ ژوورەکەی بداتەوە و بەدەم هەڵوەراندنی چەند دڵۆپێك فرمێسکەوە سەری بەرز بکاتەوە و لە دڵی خۆیدا بڵێت: (خودایە.. تەنها هێزی ئەوەم بەرێ ئەم دیوارانەش لەگەڵ خۆمدا بەرم.. یاخود بەبێ ئەوان هەڵبکەم..!).

ئەوان هوتافیان دەکێشا.. کۆلان بە کۆلانی شار (ئەو)یان بەسەر شانیانەوە دەگێڕاو شانازییان بە خۆڕاگری و قارەمانێتیی ئەوەوە دەکرد.. ئەویش هێشتا بێدەسەلاتانە سەری بەسەر کاغەزەکانی بەردەمیدا شۆڕکردووەتەوەو زەلیلانە سەیری نوکی قەڵەمەکەی دەستی دەکات و نازانێت لەکوێوە دەست بکات بە گێڕانەوەی ئەم حیکایەتە!...

شەوی دووەم..

ئەمشەویش وەك شەوی رابردوو، کۆمەڵێك کاغەزی سپیی لەبەردەمی خۆیدا داناوەو نیازی نووسینەوەی حیکایەتێکی تری هەیە!. حیکایەتی ئەو ژنە رەشپۆشەی تەمەنێکە بەدەم چاوەڕوانیی لەدەرگادانی کەسێکەوە وردە وردە پرچە سپییەکەی دەهۆنێتەوە. وەك چەندبارەبوونەوەی

فیلمێکی تراژیدیی نیوچرکەیی.. رۆژانە ئەم وێنەیەش چەندینجار لێدەدرێتەوە: (تەق... تەق... تەق.. کەسێك لە دیووی دەرەوە بە هەموو هێزی خۆی سێ جار دەکێشێ بە دەرگای حەوشەدا. دیسان خورپەیەك بە دڵی ئەمدا دێت و دەیەوێت بە زووترین کات و کەمترین هەنگاو بگاتە لای دەرگاکەو لەگەڵ کردنەوەشیدا باوەش بە کەسی ئەودیوو دەرگاکەدا بکات و بە فرمێسك تەواوی جەستەی یەکتری بخوسێنن!. کەسێك ئەوسا نیوەی شادییەکانی خۆی بۆ ئەم دەهێناو لەولاشەوە نیوەی خەمەکانی لێ وەردەگرت، کەچی تەمەنێکە جگە لەوەی هەرهەموو بزەو خۆشییەکانی ئەمی بردووە، سەرجەم ئازارو خەمەکانیشی بەسەریدا جێهێشتووە. ماندوویێتی و شەکەتیی جەستە لێناگەڕێ ئەم خێراو بە ئارەزووی دڵی بگاتە لای دەرگای حەوشە، ئەمجارەش تەنها چرکەی کردنەوەی دەرگاکە بەسە بۆ هەرەسپێهێنانەوەی سەرجەم خەونەکانی..).

دیسان ماندوویێتیو قەهر رووخساری ئەو داگیردەکەنەوە، رووخساری شەکەتو کوتراوی ئەو ژنە زیاتر دەچێتەوە سەر رووخساری تووڕەو هەلاهەلابووی گەرمیانی دوای ئەنفال..!. ئەنفال، ئەو حیکایەتە تاڵەی تەمەن چەند بچووك و کورتەبالاًیە لە ئاستی گێڕانەوەیدا. ئەمەیان یەك حیکایەت نییە بەتەنها و بەس، بەڵکو دەشتێکی پانو بەرین حیکایەتی کوژراو و غەدرلێکراوە لەنێو یەك حیکایەتی گەورەدا.. پەنجەبردن بۆ هەر یەکێك لەو حیکایەتانە رەنگە لافاوی خوێن بەدوای خۆیدا بهێنێت.. لافاوێك یان ئەوەتا

ویـژدانی پیـسی یـەك بـە یـەكمان دەشـواتەوەو لـە بێئاگـایی چـەندین ساڵەی ئـەو حیكایەتـە لەبیرکراوانـە وریامـان دەكاتـەوە، یـاخود لەگـەڵ خۆیدا داروپەردووی ئەو تەلارە قەشەنگانەش رادەماڵێ، كە زەمەنێکە دروستمان کردوون لە درۆ.

(خودایـە.. گـەر هـەموو تەمەنیـشمان شـەو بێـت، هێـشتا فریـای نووسـینەوەی ئـەم حیكایەتـەیان ناكـەوین. گـەر خەمـەكانی ئـەم حیكایەتـە بەسـەر کاغـەزە سـپییەكانی هـەموو دونیـادا دابەشـکەین، هێشتا گەلێکیان بەبێ کاغەز دەمێننەوە.. ئەم حیكایەتـە بـەرگ رەشـە هەرهەموو تەمەنمان دەبات و هێشتا هیچمان نەگوتووە...!) ئەو بەدەم لوولکردنی کاغەزە سپییەکانەوە، لەبەر خۆیەوە وای گوت.

شەوی سێیەم..

چـەند سـاڵێك بـەر لـە ئێـستا حیكایـەتی ئەمـشەوی لـە دەمـی پیرەپیـاوێکی دونیادیـدەوە بیـست، کـە بـە چـاوی خـۆی بەشـێکی رووداوەکەی بینیبوو، ئەو چاوانەی لەگەڵ هەر گێڕانەوەیەکی تردا، چەند جارێك سڕینیان پێویـست بـوو. ئـەو نایـەوێت حیكایەتەکـە وەك چـۆنێتیی بیـستنیو گێڕانـەوەی پـیرە پیاوەکـە بنووسـێتەوە، بەڵکو دەیەوێت چیرۆکێکی زۆر هونەری و سەرکەوتووی لێ دروست بکات، چیرۆکێك دواتـر ببێتـە مایـەی شـانازی و دەستخۆشـی بـۆیو نـەك تـەنها لەسـەر کاغـەزە سـپییەکانی بـەردەمی، بـەڵکو لەسـەر

هەرچـی کاغـەزی سـپیی دونیـا هەیـە بنووسـرێتەوە!.. بـەڵام نووسینەوەی ئەم حیکایەتەیان دڵێکی ئازاو خۆڕاگری دەوێت، دڵێك رەقـتر لـەو بـەردەش کـە دەبەسـترێ بـە قاچـی گەنجێکـەوە، کـە مەحکومە بە لەسێدارەدان.. هەڵبەت جەللادەکە هەر لەخۆوەو بێ بەرامبەر ئەم کارە ناکات..!. ئەو بە چرپە برِی ئەو پارەیەی بە دایکی گوت، کە وەری دەگرێ لەجیاتی بەستنی بەردێکی گەورە بە قاچـی کوڕەکەیـەوە لـە کـاتی جێبـەجێکردنی حوکمەکـەدا. ئـەو پیرەپیـاوەی کـە خـۆی یەکێکـە لـە پاڵەوانـەکانی ئـەم حیکایەتـە، گێڕایـەوە کـە لـەناکاو تارماییـەك بـەردەم دوکانەکـەی دەگرێـت: (ببـوورن تارمـایی نـەبوو، بـەڵکو تێگەیـشتنی هەڵـەی ئێمـەبوو لـە یەکـەمین رووبەڕووبوونەوەمانـدا لەگـەڵ ئـەو جەسـتە شـەرمنەی سـەرجەم کـوێرەوەری و ئازارەکـانی لـەژێر عـەبا رەشـەکەیدا شاردبووەوە..). شاردنەوەی ئەو هەموو کوێرەوەری و ئازارانە لەژێر یەك عەبادا چ خۆڕاگری و ئۆقرەیەکی گەورەی دەوێ.. خودایە؟!.

بەدەم سرِینەوەی فرمێسکەکانییەوە، دەیگوت: (من چ هەقێکم هەبوو بزانم ئەو بۆچی سواڵ دەکات و چی لەو پارەیە دەکات، کە بە پەلەو دوای وەرگرتنی، لەژێر عەبا ڕەشەکەیدا دەیشاردەوە؟!)، بەڵام ئەو خێرا پێی گوتبوو، کە سواڵکەر نییەو هەموو پارەکەی بـۆ جەللادەکـە دەوێـت: (ئـاخر ئـەو بـەزەیی بـە مـن و کـوڕە تاقانەکەمـدا دێتـەوەو بـەڵێنی داوە لـە بەرامبـەر ئـەو پارەیـەدا

بەردێکی گەورە ببەستێ بە قاچی کوڕەکەمەوە، بۆ ئەوەی هەر دوای شەقهەڵدانی لە کورسییەکەی ژێر قاچی لە کاتی لەسێدارەداندا، لە زووترین ماوەداو بە کەمترین ئازاری ڕۆحکێشان و لینگەفرتەی مەرگەوە گیانی دەرچێ..!). پیرێژنەکە هەموو ئەم قسانەی بەدەم گریانی ژێر عەبا رەشەکەیەوە بۆ پیرەپیاوەکە گێڕایەوەو پاش وەرگرتنی بڕێ پارە لێی، هەرزوو دیار نەماو لە چاوان ونبوو. کەس نەیزانی ئەو رۆیشت یان لەنێو فرمێسکی ژێر عەباکەیدا توایەوەو بوو بە هەڵم، یاخود تەنها تارماییەك بوو، بۆ ماوەیەك بەردەم دوکانەکەی ئەمی گرت و دواتر نەما!.. پیرەپیاوەکە لەگەڵ هەموو بەبیرهاتنەوەو گێڕانەوەیەکی تری ئەم ماوەیەدا، بەچۆکدا دەهاتو نەیدەتوانی لەبەردەم شالاّوی فرمێسك و پەشیمانی و خۆبەتاوانبار زانیندا خۆی راگرێ..تاوانی بەخشینی بڕێ پارە بە جەللادێك، لەبەرامبەر زووتر گیانکێشانی کوڕێکی گەنجدا!. ئەو هەردوو چاوی دەنووقاندو دەستەکانی رووەو ئاسمان بڵند دەکردەوەو لە خوا دەپاڕایەوە، کە لەو گوناهە گەورەیەی خۆشبێ: (گوناهێك گەر دابەشی بکەی بەسەر ئەهلی بەهەشتدا، هەرهەموویان رەوانەی دۆزەخ دەکرێن!..). پیرەپیاوەکە بەدەم هەڵوەراندنی فرمێسکەوە، بە ترسەوە وای دەگوت. ئەمیش سەری خستبووە سەر کاغەزە سپییەکانی بەردەمی و بەبێدەنگی فرمێسکی هەڵدەوەراند بەسەریاندا،

کاغەزەکان بە جۆرێك تەڕ بووبوون، کە نەدەکرا تاکە وشەیەکیان لەسەر بنووسرێت!....

شەوی چوارەم...

ئەمشەو چوارەمین شەوی نووسینەوەی حیکایەتەکانە.. ئەو حیکایەتە نەفرەتییانەی هێشتا تاکە وشەیەکیان لێ نەنووسراوەتەوەو ئەویان بەرەو ئازارێکی قووڵی رۆحیو دەروونی پەلکێش کردووەو تازە دەربازبوون لێی لە مەحاڵەوە نزیکترە... بەهەرحاڵ، بڕیارە ئەمشەو هەرچۆنێك بووە حیکایەتێك لەسەر ئەو کاغەزە سپییانە بنووسێتەوە، کە هێشتا تەڕایی فرمێسکەکانی شەوی رابردوویان بە باشی لەسەر وشك نەبووەتەوە.

سەرەتا بڕیاری دا حیکایەتی ئەو کچە بەدبەختە بنووسێتەوە، کە لە حەوشەکەی ماڵی خۆیاندا، یەك دەبە نەوتی کرد بە جەستەی خۆیداو لەگەڵ داگیرسانی دەنکێك شقارتەدا تەنها قیژەیەك و مشتێك خەڵوزی لە پاش بەجێما، بەلام باشبوو زوو بیری کەوتەوە کە ئەمە جگە لە گوتنەوەی حیکایەتێکی کۆن و سواو هیچیتر نییە!. پاشان ویستی دوا هەنگاوەکانی یەکێك لەو هەزاران گەنجە بکات بە چیرۆك، کە بڕیاری کۆتایی داوەو نیشتمان بە هەموو ئازارەکانەوە جێدێڵێ‌و لە دوا ئاوڕی سەرسنووریدا بە قوڕگی پڕ لە گریانەوە دەڵێ: (خواحافیز نیشتمانی مەرگ.. لەمڕۆوە بڕیارە منیش بژیم...!)، کەچی لەوسەرەوە تەنها

هــەواڵی مــەرگی دەگەڕێتــەوە بــەبێ جەســتە، بــەڵام خێــرا وازی لــەم بیرۆکەیەش هێنـاو لـە دڵـی خۆیـدا گـوتی: (تاکـەی واز لـە گوتنـەوەی ئـەم قسە بێماناو باوانەی ڕۆژ ناهێنین؟!.). دواتر بیرۆکەیەکی کۆن هاتـەوە بـە مێشکیدا، کـە پێـشتریش چـەند جارێـك هـەوڵی دابـوو بیکاتـە چیرۆکێك، بەڵام سەرکەوتوو نـەبووبوو.. مـەرگی کەمانـچەژەنەکەی دراوسـێیان، ئـەو گەنجەی هەموو ڕۆژێك بە خـۆی و جانتـا ڕەشـەکەی کەمانـچەکەیەوە، بـە بەرگێکی سپیو جووتێـك پـێڵاوی سـپیترەوە چـەند جارێـك بـە بـەردەمی ماڵەکەیانـدا ڕەتـدەبوو، بـێ ئـەوەی سـڵاو لـە کـەس بکـات یـان سـەری بەرزبکاتەوە، لەبەر خۆیـەوە شـتێکی دەگـوت.. شـتێك پێدەچـوو زمـانێکی تایبەت بێت بە خۆیو ئێمە کەسمان لێـی تێنەگـەین!. ئـەو قـسەی لەگـەڵ کەسمانـدا نـەدەکرد.. دەیـانگوت لـە ماڵـەوەش کـەم قـسان دەکـات، تێکـەڵی کەسمان نەدەبوو.. دەیانگوت لە ماڵـەوەش کـەم لـە ژوورەکـەی خـۆی دێتـە دەرێ، دەیانگوت ئەو تەنها کەمانچەکەی لە ئامێز بگرێ و کەمێك مۆسـیقا بژەنێ ئیدی نە کەسی دەوێ و نـە خـواردن. دەڵێن جاری وا بـووە چـەند ژەمێك هیچی نەخواردووە، تەنها مۆسیقای ژەنیوە، کەچی هەر بەخۆیـشی نەزانیوە!. ئەو کاتەی کەمانچەکەشی شکا دیـسان نـە کەسـی دەدوانـدو نـە هیچیشی دەخوارد، ئەو بە قاتێکی سپیو جووتێـك پـێڵاوی سـپیترەوە لـە سووچێکی ژوورەکـەی دانیـشتبوو، تونـد کەمانـچە شـکاوەکەی لـە ئـامێزی گرتبــوو، ئــەوان هــەموویان دەهــاتنو تکایــان لێــی دەکــرد، کــە واز لــە مانگرتنەکـەی بـێنێ، دەیـانگوت کەمانـچەیەکی جـوانترو تـازەترت بـۆ

دەكرپن، ئەو توندتر كەمانچەكەی لە ئامێز دەگرت و وەڵامی كەسیانی نەدەدایەوە. ئەوان زۆر هەوڵیان داو دواتر بێئومێدبوون لە رازیكردنی، ئەو سوورتربوو لەسەر بڕیارەكەی‌و رازیتربوو لە مانگرتنەكەی. ئەوان ناچاربوون وازی لێ بێنن‌و ژوورەكەی جێبێڵن، ئەویش دەیویست بەسەر كەمانچە شكاوەكەیەوەو بە رەزامەندیی خۆی لەو ژوورەدا گیانی دەرچێ!. دوای مردنیش ئەوان ویستیان كەمانچە شكاوەكەی لە ئامێز دەربێنن ئەوجا بینێژن، دەتگوت نیازیانە پارچەیەكی جەستەی لە رەگەوە هەڵكێشن.. كەچی ئەو توندتر لە پێشوو گرتبوویە ئامێزی‌و بەری نەدەدا. ئەوان ناچار هەر بە جلە سپییەكان و كەمانچە شكاوەكەی باوەشییەوە ناشتیان‌و دواتر ویستیان لەسەر كێلی قەبرەكەی بنووسن: (خودایە.. بەندەكانت چەند جیاوازن لە یەكتری.. دڵی هەندێكیان لە گوللەی تفەنگیش رەقترە.. هەندێكیشیان لەگەڵ تۆرانی نۆتەیەكی مۆسیقادا پارچە پارچە دەبن..!)، بەڵام تا ئێستاش هیچیان لەسەر قەبرەكەی نەنووسیوە، وەك چۆن وا خەریكە دونیا تەواو رووناك دەبێتەوە، كەچی ئەم هێشتا تاكە وشەیەكی چیرۆكەكەی نەنووسیوە!.

وەنەبێ شەوەكانی دواتری باشتربووبن لە شەوانی رابردوو، ئەو شەوانەش دیسان رەنگ و رووخساری ئەویان زیاتر دادەماڵی لە رەنگ‌و رووخساری مرۆڤ. باشترە واز لەو گۆڕانكارییە ترسناكانە بێنین، كە لە ماوەی ئەو چەند شەوەدا بەسەر ڕووخساریدا هاتبوون و بەردەوامیش بەرەو چ بێهێزی‌و داهێزرانێكی جەستەییان دەبرد، وەك داهێزرانی

جەستەی پیرێژنێکی پشتکۆماوە لە کاتی گەڕانەوەیدا بۆ رۆژە بەسەرچووەکانی تەمەنی!...

باشە نەدەکرا دوورکەوێتەوە لە خوێندنەوەی ئەو کاغەزە پیس‌و دڕاوانەی، کە بەردەوام بە دیوارەکانی شارەوە هەڵواسراون و بێزەوقییەکی زاڵیان داوە بەو دیوارانە؟!، یان نەدەکرا بە پاڵ زبریی ئەو دیوارانەدا نەڕوات، کە بە ئاگادارییە نەفرەتییەکان داپۆشرابوون؟!، ئەی چ دەبوو بۆ چەند ساتێك خودا چاوە بزێوەکانی لێ بسەندایەتەوەو لە بەلای ئەم حیکایەتە بێتامانە بەدووری بگرتایە، دواتریش وەك ئەمانەتپارێزێکی دەستپاك بۆی بگەڕاندایەتەوە یان هەر نەیگەڕاندایەتەوە؟! یاخود وەك خۆی دەیگوت: (خودای میهرەبان.. بەر لەوەی من ئاگادارییەکە بخوێنمەوە، تۆ بۆچی بیرت نەبوو تووڕەیی بارانت بەسەر ئەم شارەدا بباریێنی‌و ئاگاداریی هەرهەموو دیوارەکان لێکەیتەوەو لەنێو چڵپاوی بەرپێی رێبوارە تیژتێپەڕەکاندا بیانخووسێنی؟!، ئاسایی بوو داروپەردووی هەرهەموو کۆشکە رازاوەکانی شاریشت لەگەڵ تووڕەیی بارانەکەدا رامالْیایە.. گرنگ ئەوەیە منت لەو ئەرکە بێمایە رزگار بکردایە، کە نازانم خۆم بە خۆمم سپاردووە، یان قەدەری تۆ؟!. ئەرکی نووسینەوەی حیکایەتی هەزارو یەك شەوە...) هەزارو یەك شەوی چی؟! ئەو توانای نووسینەوەی حیکایەتی تەنها یەك شەوی نییە، چ جای هەزارو یەك، بەلام وەهەم لێناگەڕێ کە خۆی بە پاڵەوانی ئەو بوارە نەزانێ و پێی وانەبێ شایستەترین کەسی ئەو ئەرکە نییە، ئەو وەهمەی کە لە رۆژی

خوێندنەوەی چیرۆکەکانی فێستیڤاڵدا ئەوی هان دا بەرەو ئەو جێگایە بچێت کە چیرۆکەکانی لێ دەخوێندرانەوە و بێ ئەوەی ناوی لە بەرنامەی فێستیڤاڵدا هەبێت یان داوای یارمەتی لە لیژنەکە بکات، دەست بکات بە خوێندنەوەی چیرۆك.. بەلاّم کام چیرۆك؟! ئەو جگە لە کۆمەڵێك کاغەزی سپی هیچی تری پێ نەبوو.. ئەو کاغەزە سپییانەی کە چەندین شەو تا بەیانی سەری شۆڕکردبووەوە بەسەریانداو لە چاوەڕوانیی نووسینی تاکە وشەیەکدا تێیان رامابوو، گەلێك شەویش تا هەلاّتنی خۆر بەسەریاندا گریابوو.

میوانانی نێو هۆڵەکە هەر هەموویان واقیان وڕمابوو، هەندێکیان چاویان هەڵدەگلۆفت و بڕوایان بە گوێچکەو چاوی خۆیان نەمابوو، هەندێکیشیان دەمیان داچەقاندبوو، چاوەڕێی کۆتاییەکانی ئەم فیلمە کۆمیدییەیان دەکرد. ئەو کۆمەڵێك چیرۆکی سەیر سەیری دەگێڕایەوە، کە زیاتر لە حیکایەتەکانی شەوانی سەرەتا دەچوون، بەلاّم بە دەستکارییەکی زەقی ئەرکی کەسێتییەکانەوە!. چیرۆکی پیرێژنێکی پرچ سپیی دەگێڕایەوە کە کەمانچەیەکی شکاوی لە ئامێز گرتووە، نە هیچ دەڵێ و نە هیچیش دەخوا.. لەمێژە لێی دەپاڕێنەوە، کەچی واز لە مانگرتنەکەی ناهێنێ..... هەروەها باس لە حیکایەتی کچێك دەکات، کە لە ژووری زیندانا بە زنجیری کەلەبچەکەی دەستی خەریکی نووسینی دوا دێڕەکانی رۆمانێکە لەسەر دیواری ژوورەکەی‌و دواتریش لەگەڵ خەلکی شاردا، بەدەم گوتنەوەی هوتافەکانەوە دەست دەکەن بە رووخاندنی ژوورەکە و دیوارەکانی....

ڕەفتــارە ســەمەرەکانی (ئــەو) هــەموو میوانــەکانی نێــو هۆڵەکــەی هێنــابووە پێکــەنین، هەنــدێجار بــە هــەموو هێــزی‌و لــەناکاو دەیکێــشا بــە مێزەکـەی بەردەمیـدا و میوانـەکانی رادەچـڵەکاند، جارجـارەش یـەکێ لـە کاغـەزە سـپییەکانی لـەنێو دەسـتیدا لوولـدەکردو بەوپـەڕی بێئەدەبییـەوە رووەو دانیشتوانی نێو هۆڵەکە فڕێی دەدا. دواتر چیرۆکی کـوڕێکی گـەنجی گێڕایەوە، کە ساڵانێکە بەدەم چاوەڕوانیی لـەدەرگادانی کەسێکەوە جگـەرە لەدوای جگەرە دادەگیرسێنێ‌و بـەهۆی ئاوێنـە شـکاوەکەی دەسـتییەوە تاڵـە سپییەکانی قژی دەژمێرێ. ئەو لەگـەڵ گێڕانـەوەی ئـەم حیکایەتـەدا، وەك کەسـێکی بـەجێماو لـە سـەردەمەکەی خـۆی، بـە پەلـە بـەرەو دەرەوەی هۆڵەکە رایکردو بەدەم گریان و فڕێـدانی کاغـەزەکانی دەسـتییەوە هـاواری دەکرد (ئەمەیان زیاتر لە گێڕانەوەی حیکایەتـەکانی ئـەنفال دەچـێ.. ئـەو حیکایەتـە بێکەسـانەی سـاڵانێکە لـەژێر پێمانـدا کـەوتوون و بەسـەریاندا دەڕۆیـن، بـێ ئـەوەی بـیر لـە هەلگرتنـەوەیان بکەینـەوە..!). هەرچـەندە هێشتا گریان و هاوارەکانی لەنێو هۆڵەکەدا بەتەواوی کپ نەبووبوونـەوە و دەنگیــان ئەدایــەوە، کەچــی ئــەو هــەرزوو بــووە یــەکێك لــە حیکایەتــە فەرامۆشکراوەکان‌و لەنێو تاریکیدا ونبوو.. ئەوانیش دوو دوو قۆڵیـان کـرد بــە قــۆڵی یەکتریــداو بــەدەم پێکــەنین‌و گێڕانــەوەی رەفتــارە ســەمەرەو خۆشەکانی ئەوەوە هۆڵەکەیان چۆڵکرد...!.

*ئەم چیرۆکە لە نۆهەمین فێستیڤالی گەلاوێژدا خەڵاتی یەکەمی پێ بەخشرا.

فرمێسکەکانی پاش مەرگی باوکم

ئـەو کاتـەی هـەواڵی مردنـی باوکمیـان پـێ ڕاگەیانـدم، مـن لـەژێر سـێبەری (دارتـوو)یەکـدا دانیـشتبووم، پـیلانم بـۆ کوشـتنی بـاوکم دادەڕشـت. پێـشتریش چـەند جارێـك بـیرم لـە ئەنجامـدانی ئـەو کـارە کردبـووەوە، بـەڵام لەبـەر لاوازیـی جـۆری پیلانـەکان هـەر زوو لێیـان پاشگەز دەبوومەوە.

جارێکیـان بڕیـارم دا لـە کـاتی خەوتنـدا، بـە بـەردێکی گـەورە کەللەسەری پان بکەمەوە، بەڵام لە دواییـدا بـیرم کەوتـەوەو لـە خـۆمم پرسی: (ئەدی ئەگەر لە کاتی بڵندکردنەوەی بەردەکەدا، باوکم بـەئاگا هاتەوەو چاوەکانی هـەڵهێنان؟! خـۆ جگـە لـەوەی دەسـتبەجێو لەگـەڵ بینـینی چـاوەکانیدا، دەلینگـی پانتۆڵەکـەم تەڕدەکـەم، بەدڵنیاییـەوە بەردەکەش لە دەستم بەردەبێتـەوەو کەللەسـەری خـۆم پـان دەکاتـەوە،

یـان بـەر قاچـی خـۆم دەکـەوێت و پەنجـە گەورەکـەم شـین و مـۆر دەکاتەوە). بۆیە وازم لەو پیلانەیان هێنا. جارێکی دی بڕیارم دا هـەر لە کاتی خەوتندا، توند هەردوو دەستم بخەمە سەر دەمو لوتی، تا ئەو کاتەی بە تەواوی دڵنیا نـەبم کـە مـردووە، دەسـتی لەسـەر هەڵنـەگرم، بـەڵام باشـبوو زوو هێـزی دەسـتەکانی بـاوکمم بیرکەوتـەوەو بـەخۆمم گـوت: (گەمـژە.. چـۆن تـۆ ململانێـی ئـەو دەسـتە پۆڵایینانـەت پـێ دەکرێ؟!) دڵنیابووم بە سووکترین پاڵ، نەك تەنها دوورم دەخاتەوە لـە خـۆی، بـەڵکو پانیـشم دەکاتـەوە بـە دیوارەکـەوە. لـەو کاتـەدا مێـشكو خوێنی سەری خۆمم بە دیوارەکەوە دەبینیو ئەو پەڵـە خوێنـەی سـەر دیواری ژووری نانخواردنی مـاڵی خۆمـانم بیرکەوتـەوە، کـە دایکـم بـۆی گێڕامەوەو گوتی: (تۆ هێشتا لـەدایك نـەبووبوویت، رۆژێـك باوکـت بـە برسێتی لە بازاڕ گەڕایەوە. من لەبـەر نەخۆشـی نـەمتوانیبوو خـواردن ئامادە بکەم، بۆیە بە باوکتم گوت لەجیاتی من خـواردن ئامـادە بکـات، بەڵام ئەو بە دوو چاوی ئاگرینەوە بەرەو رووم هاتو بە هەموو هێزی زللەیەکی لە لا روومەتم دا، سەرم بەر دیوارەکە کەوتو لە هۆش خـۆم چووم، کاتێك بەئاگا هاتمەوە خوێنی سەرم وشکبووبووەوە. تا ئێـستاش ئەو پەڵە خوێنە بە دیوارەکەوەیە..).

ئێـستاش نـازانم بۆچـی لەگـەڵ دەرکـەوتنی چـاوەکانی باوکمـدا، لـە پەلوپۆ دەکەوتمو بێهێـز دەبـووم. هـەر لەبـەر ئـەو چاوانەش بـوو کـە نەمدەتوانی بیکوژمو پیلانەکانم هەڵدەوەشانەوە. لە دواجارداو لە ژێر

سێبەری دارتووەکەدا، بڕیارم دا لەکاتێکدا کە باوکم لە پرخەی خەو دایە، بەو چەقۆ گەورەیەی کە تەنها بۆ قاشکردنی شووتی بەکاری دەهێنین، سەرەتا هەردوو چاوەکانی هەڵبکۆڵم، پاشان بە هەموو هێزی خۆم چەقۆکە لەسەر دڵی بچەقێنم.

دوای بیستنی هەواڵی مەرگی باوکم، گاڵتەم بە هەموو ئەو پیلانانە دەهات کە پێشتر بیرم لێیان کردبووەوەو بە گلەییەوە بە خۆمم دەگوت: (هەرگیز لێدان ئەوە ناهێنێ مرۆڤ باوکی خۆیی لەسەر بکوژێ.. باشە چ منداڵێك هەیە لەم شارە لێدانی نەخواردبێ بە دەستی باوکی؟! کێ دەڵێ باوکەکان لەسەر هەق نین؟!).

هەر لەگەڵ بیستنی هەواڵەکەدا، دوو دڵۆپ فرمێسکی ئاگرین بەری چاوەکانمیان داگیرکردو روانینمیان لێڵ کرد.

فرمێسکەکان هێندە گەرم بوون، ئەگەر بە زوویی هەڵم نەوەراندنایە، دڵنیام هەردوو چاومیان دەتواندەوەو وەکو نایلۆن بەسەر روومەتەکانمدا دەهاتنە خوارێ، دووریش نەبوو پشتەسەرمیان بتەقاندایەو وەکو (کانی) لەوێوە هەڵبقوڵینایە.

لەو کاتەدا هەستم بە بێهێزیی قاچەکانم‌و قورسیی لەشم دەکرد، بۆیە هەموو هێزی جەستەمم لە قاچەکانمدا کۆکردەوە، بەو هیوایەی بە یارمەتیی دارتووەکە بتوانم هەستمە سەرپێ‌و بەرەو ماڵەوە بەڕێکەوم. هەرگیز خۆمم هێندە بە لاوازی نەدیبوو. هەستم دەکرد پێویستم بە گۆچانێکی وەکو گۆچانەکەی باپیرم هەیە، کە گەلێکجار

بۆ لێدانی ئێمەش بەکاری دەهێنا. (ڕەنگە باپیریشم لە دوای مردنی باوکییەوە پێویستی بە گۆچان بووبێت!..). ئەمە ئەو خەیاڵە بوو کە بۆ ماوەی چەند ساتێك بیرکردنەوەمی داگیرکردو کەمێکیش لە ڕۆیشتن دوای خستم، بەڵام باشبوو زوو بەئاگا هاتمەوەو بەرەو ماڵەوە بەڕێکەوتم.

لە ڕێگا بەزەییم بە خۆمدا دەهاتەوەو خۆم بە بێکەس دەبینی. نازانم بۆ مردنی باوکم دەگریام، یان بۆ بێکەسیی خۆم!. بە منداڵییش کە دەمبیست کەسێك باوکی مردووە، لە خۆمەوە بەزەییم پێیدا دەهاتەوە. منداڵێکی دراوسێمان دوای ئەوەی باوکی مرد، هەموو جارێك من بانگم دەکرد بۆ ئەوەی یاریمان لەگەڵدا بکات و بەردەوامیش دەمکرد بە شەریکی خۆم لە یاریکردندا، هەرچەندە پێشتر بۆی نەبوو هەر نزیکیشمان بکەوێتەوە!.

پێدەچێت بەهۆی کتوپڕیی هەواڵەکەوە بووبێت، کە تا ئێستاش چەند بیری لێ دەکەمەوە، نازانم ئەو کەسە کێ بوو بە پەلە هاتو پێی گوتم: (باوکت مرد..). بێگومان هەر بەهۆی کتوپڕیی هەواڵەکەوە بوو کە نەمپرسی: (مرد یان کوژرا؟ ئەگەر مردووە بە چی مردووە؟! ئەگەر کوژراویشە، کێ کوشتی؟!).

لە خۆمەوە بڕوام نەکرد کوژرابێ، بەڵام گوتم دوور نییە لە سەربان کەوتبێتە خوارەوەو مردبێ!.. دەمگوت ڕەنگە دیسان برا بچکۆلەکەم سەرکێشیی کردبێ، باوکیشم دوای کەوتووە بۆ سەربان، بەڵام ئەمجارەیان بەر لەوەی دەستی بیگاتێ، قاچی لە شتێك گیربووەو بەسەردا کەوتووەتە خوارێو مێشکی تەقیوە. براکەم فێرە، هەموو

جارێـك كـه بـاوكم دوای دەكـەوێ، هەڵـدێت بـۆ سـەربان‌و باوكیـشم بەدوایـدا، تـا دەگاتـە شـوێنی بنبەسـت، ئیـدی براكـەم جگـە لـە خۆبەدەسـتەوەدان هیـچی دیكـەی لەدەسـت نایـەت، لـە سووچـێكی سەربانەكە خۆی گرمۆڵە دەكات، تا باوكم دەگاتە سەری‌و بە شەق‌و زللە دایدەگرێتـەوە. پێدەچـێت بـرا بـچكۆلەكەم لـە منـەوە فێـری هـەڵاتن بووبێت بۆ سەربان، منـیش هـەموو جارێـك لـە ترسـی شـەق‌و زللـەكانی باوكم، راستەوخۆ و بە غاردان بەرەو سەربان ملـم دەنـا. تـا ئـەو جارەی لەسـەر قالدرمـەكان ویـستم بـە شـەقاوێك چـەند پلەیـەكی قالدرمـەكان ببڕم، بەڵام ئێـسقانی قاچـی راسـتم بـەر لێـواری یـەكێك لـە قالدرمـەكان كەوت‌و خوێن بە قاچمدا هاتە خوارێ. ئیدی نەمتوانی تاكە هـەنگاوێكی تر قاچم هەڵبێنمەوە. لـەجێی خـۆم دانیـشتم‌و دەسـتم كـرد بـە گریـان. هەر ئەوەندەم زانی باوكم گەیشتە سەرسەرم. لەگەڵ گەیـشتنی باوكمـدا، دەلینگـی شـەرواڵەكەمم هـەلكردو برینەكـەم پێـشانی بـاوكم دا، بـەو هیوایـەی بـەزەیی پێمـدا بێتـەوەو بـە پەڕۆیـەك تونـد برینەكـەم بـۆ ببەستێ، بەڵام نەك برینەكەی بۆ نەبەستم، بەڵكو لە جارانیش زیـاتری تێهەڵـدام. ئەگەرچـی دایكـم چـەند شـەوێك هـەویری لـە قاچـە برینـدارەكـەم بەسـت، كـە لـە دوای لێدانەكـە ئاوسـابوو، بـەڵام چـەند هەفتەیـەك لـە دوای ئـەوەش هـەر بـە شەلەشـەل دەڕۆیـشتم‌و شـوێنی برینەكە تا ماوەیەكی زۆر وەكو نینۆكە گەورەكـەی قاچـی راسـتی بـاوكم مۆر بووبووەوە. ئیدی لەو كاتەوە لـە ترسـی شـەق‌و زللـەكانی بـاوكم بـۆ

سەربان هەڵنایەم. ئەدی کێ ناڵێت ئەم بەیانییە کاتێك کە دوای من کەوتبوو بۆ ئەوەی لێم بدات، لەبەر دەرگای ماڵی خۆمان نەکەوتووەو سەری بەر پارچە ئاسنێك یان بەردێکی گەورە نەکەوتووەو مردووە؟!
خۆ من دوای ئەوەی تەزبیحەکەیم پچڕاندو هەڵاتم، هەتا ژێر دارتووەکە ئاوڕم لە دوای خۆم نەدایەوە.

هێشتا چەند هەنگاوێکم مابوو بگەمە کۆڵانی خۆمان، قەرەباڵغیی بەردەرگای ماڵی خۆمانم دەهاتە بەرچاو. دەرگایەکی رەشی سێ تاکی، هەر سێی تاکەکەی لەسەر پشتن، حەوشەیەکی گەورە.. پڕ لە ژنی چاو بە فرمێسك، تەرمی پیاوێك لە ناوەڕاستی ژنەکانە. ژنێك لە نزیك سەرییەوە دانیشتووەو لە هەموویان زیاتر دەگری‌و قایمتر هاوار دەکات، بە هەردوو چەپۆکی دەکێشێ بە سەری خۆیداو سەرو پرچی دەڕنێتەوە. زۆرترین شەق‌و زللەی پیاوە مردووەکە بەر ئەو ژنە کەوتووە!.

لە دڵی خۆمدا دوعام دەکردو لە خوا دەپاڕامەوە: (خودایە.. تا من دەگەمە ماڵەوە، ئەو تەرمە هەر لە جێی خۆی بێت‌و جارێ نەنێژرابێت، بۆ ئەوەی لە نزیکەوەو بە باشی بۆ یەکەمجار رووخساری باوکم ببینم. خودایە.. ئەو کاتەی دەگەمە لای تەرمەکە، چاوەکانی باوکم کراوە بن، بۆ ئەوەی بە تەواوی بزانم ئەو چاوانە چ رەنگێك بوون، هەرچەندە دڵنیاشم لەگەڵ بینینی چاوەکانیدا، دەلینگی پانتۆڵەکەم تەڕ دەبێ‌و لەبەر چاوی هەموو ژنانی گەڕەکدا ئابڕووم دەچێ..!).

ئینجا دەمگوت: (هەر ئەوەندەی گەیشتمە سەر تەرمەکەی باوکم، تا وەڕس دەبم دەستەکانی ماچ دەکەم.. ئەو دەستانەی تەنها بۆ ئازادان بەر لەشم دەکەوتن!..). دووبارە دەستم دەکردەوە بە دوعاکردن: (خودایە گیان تەنها جارێکی دی هێز ببەخشەرەوە بە دەستی راستی باوکم، بۆ ئەوەی بە هەموو هێزی زللەیەك لە لا روومەتی چەپم بداتو لە گەڕانەوەدا بە پشتی دەستی لا روومەتی راستیشم سوور سوور بکاتەوە.. دوای ئەوە بشمرم باکم نییە!..) پاشان لە خۆمەوە پەشیمان دەبوومەوەو دەمگوت: (نەخێر.. دەبێ لە پێشدا قاچی راستی ماچ بکەم، چونکە ئەو کاتەی باوکی منداڵەکەی دراوسێمان مردبوو، منو منداڵە باوك مردووەکەی دراوسێمانو چەند منداڵێکی تری گەڕەك، لە پەنا دیواری ماڵی خۆمان دانیشتبووین، گۆرانیمان دەگوتو بە تەنەکەیەکی قوپاو تەپڵمان لێ دەدا. هەر ئەوەندەم زانی باوکم بە پەلە لە ماڵی مردووەکەوە دەرپەڕیو بەرەو لای ئێمە هات، کە گەیشتە بەردەمی من، قاچی راستی بەرزکردەوە بۆ ئەوەی بە هەموو هێزی شەقێك لە ناودەمم هەڵدات، بەڵام من خۆمم خوارکردەوەو نەمهێشت شەقەکەم بەرکەوێت. قاچی باوکم بەر دیوارەکە کەوت و ئازارێکی زۆری پێ گەیشت، پاشان نینۆکە گەورەکەی قاچی مۆر بووەوە. بۆیە دەبێ یەکەمجار قاچی راستی ماچ بکەم!..).

کاتێك گەیشتمە سەرسووچی کۆڵانەکەی خۆمان، بە پەلە سەیری بەردەرگای ماڵی خۆمانم کرد، بەڵام نە قەرەباڵغیی بەردەرگام بینیو

نــە گۆڕانکارییەکیـشم لـە گەڕەکـدا بـەدی کـرد. زۆر ترسـام بـەر لـە گەیشتنی من، تەرمی باوکم برابێ بۆ گۆڕستان. هەنگاوەکانم گەورەترو خێراتر کردن، هەستم دەکرد ئەو تۆزە ڕێگایەم گەلێك بە زەحمـەت و درەنگ لـێ دەڕوات. کـە گەیـشتمە بـەردەرگا ڕەشـەکەی حەوشـە، وەکـو جـاران تـەنها یـەك تـاکی لەسـەر پـشت بـوو. بـە پەلـە خـۆم کـرد بـە ماڵەوەدا. دایکم لە حەوشەو لە نزیك پێڵاوەکانی باوکمەوە دانیشتبوو، خەریکی هۆنینەوەی تەزبیحە پچڕاوەکەی باوکم بوو. بێ ئەوەی هـیچ قسەیەکی لەگەڵدا بکەم، خێرا خۆم کرد بە ژوورەکەی باوکمدا. بـاوکم بە بێدەنگی لەسەر کورسییەك دانیشتبوو. هەر کە چاوم بە چاوەکانی کەوت، وەکو بەرد لە جێی خۆم ڕەق بووم، نەمتوانی تاکـە هـەنگاوێکی تر لێی نزیك ببمەوەو جارێکی دی دەلینگی پانتۆڵەکەم تەڕبوو!.

بەرەو ماڵێك لە ئاو

له نیوەی ڕێگا بیرم کەوتەوە کە لێی بپرسم بەرەو کوێ دەچین؟!
ئاخر ئەو ئەوەندە بە کتوپڕی خۆی کرد بە ژوورەکەمدا، هەموو شتێکی لە بیرم بردەوە.

بێ ئەوەی گوێم لە تەپەی پێی بێت، بە کپیو بێدەنگی، وەك بێدەنگیی هاتنی بەفر بۆ حەوشەکەمان، دەرگاکەی کردەوەو بەرامبەرم راوەستا. ئەو دەیگوت: بەفریش لە (ئاو)ەوە فێری بێدەنگی بووە. کاتێکیش لێم پرسی: (بۆچی بەبێ ڕەزامەندیو لەدەرگادان خۆت کردووە بە ژوورەکەمدا؟). ئەو لەخۆباییانە گوتی: (ئاو رقی لە دەرگایە.. کاتی ئەم قسانە نییە، هەستە بابڕۆین!).

پاشان گوتی: (نامەوێ لەوە زیاتر بە وەستاوی بمێنمەوە.. ئاو رقی لە وەستانیشە. درەنگە، لەوێوە بەتایبەتی لە دوای تۆ هاتووم).

وەك چۆن نەمدەزانی لە کوێوە لە دوام هاتووە، بەهەمان شێوەش نەمدەزانی بۆچی لە دوام هاتووە. ئەوەندەی پەلە پەل لێ کردم، ماوەی نەدا تەنانەت لێی بپرسم: بەرەو کوێ؟!

خێرا دەستی چەپی خستە ناو دەستی راستمەوەو بەدوای خۆیدا پەلکێشی کردم. هاتنە کتوپڕەکەی ئەو و گەڕانەوەکەی چەندە سەرسامیان کردبووم، لەوە زیاتر بە نەرمیی ئەو دەستە سەرسام بووم، کە لە ناو دەستی راستمدا بوو!.

ئەو دەستە، نە لە دەستە زبرو رەقەکانی باوکم دەچوو، نە لە دەستە تووکنەکانی خۆیشم، هەروەها لە دەستە تووڕەو بەزەبرەکانی سەردەمی منداڵیی خۆیشی نەدەچوو، کە لە کاتی تووڕەبووندا لا روومەتی ئێمەی سڕ دەکرد، بەڵکو زیاتر لەو دەستە بێ ئێسکانەی پیاوە نوورانییەکانی ناو حیکایەتە ئەفسانەییانەکان دەچوو، کە لە دەمی داپیرەوە بیستبوومن.

هەرچەندە نەمدەزانی ئەو دەستە بەرەو کوێ پەلکێشم دەکات، کەچی نەرمییەکەی جگە لەوەی جۆرە ئاسوودەییو چێژێکی دەروونیی پێ دەبەخشیم، هەروەها ئەو کاتانەی سەردەمی منداڵیشمی دەخستەوە بیرم، کە لە دواوە توند توند فەقیانەی کراسەکەی دایکمم دەگرت، بۆ ئەوەی لێی ون نەبمو لۆژە لۆژ دوای دەکەوتم. رەنگە هەر بەهۆی ئەو چێژو یادەوەرییانەشەوە بووبێت، کە نەمدەویست یان حەزم نەدەکرد زوو بگەین.

بە درێژایی ئەو ڕێگەیە، من تەنها گوێم گرتبوو و هاوڕێکەم قسەی دەکرد، هەموو قسەکانیشی باسکردنی (ئاو) بوو. سروشتی ئاو.. زمانی ئاو.. دڵی ئاو.. دۆستانو دوژمنانی ئاو.. ئەوەندە بە عەشقەوە قسەکانی دەکرد، دەتگوت لە خەویکی خۆش دایەو نایەوێت هەرگیز بەئاگا بێتەوە. ئەو دەیگوت: (گرنگترین شت ئەوەیە فێری زمانی ئاو ببین. کە لە زمانیمان زانی، ئەوجا شارەزای سروشتیشی دەبین، دوای ئەوەش بە سانایی دەتوانین تێکەڵاوی ببینو هاوڕێیەتیی بکەین. ئاو هاوڕێیەکی ڕاستگۆیە، تا لەگەڵیدا ڕاستگۆ بین، ئەو ڕاستگۆیانەتر دێتە پێشێ. هەر ئەوەندەی توانیمان لەگەڵ ئاوی بچووکدا هەڵبکەین، دواتر دەتوانین لە ئاوە گەورەکانیش نزیك ببینەوەو هاوڕێیەتیی ئەوانیش بکەین. دۆستایەتیی ڕاستەقینە لەگەڵ (کانی) دەمانگەیێنێ بە دۆستایەتی لەگەڵ دەریاو زەریاکان..). هاوڕێکەم دەیگوت: (ئەگەر هەر لە سەرەتاوە وشکانی نەبوایە، بە دڵنیاییەوە مردنیش نەدەبوو!. نەهەنگەکان زۆر باش لەوە گەیشتوون، بۆیە کاتێك بیر لە مردن دەکەنەوە، یان دەیانەوێت بمرن، ڕوو لە وشکانی دەکەن، چونکە دڵنیان دەستکەوتنی مردن لەنێو ئاودا، هەروا ئاسانو لەخۆڕا نییە..!). دەمزانی ماوەیەکی زۆرمان بە پێ بڕیوەو زۆر لە شار دوور کەوتووینەتەوە، هەروەها دەمزانی لەمێژە هاوڕێکەم باسی (ئاو)م بۆ دەکات، کەچی سات لە دوای سات باشتر گوێم بۆی شل دەکردو زیاتر چێژم لە قسەکانی وەردەگرت. ئەگەر بەهۆی ماندووبوونی

قاچەکانمەوە نەبوایە هەرگیز نەمدەویست قسەکانی پێ ببڕم، بەڵام هیلاکیی قاچەکانم ناچاریان کردم لێی بپرسم: (ئێمە بۆ کوێ دەچین؟.. زۆرمان ماوە؟!.). ئەو بێباکانە گوتی: (زۆرمان نەماوە، هەر ئەوەندەی گەیشتینو ماڵە تازەکەمت بینی، راستەوخۆ هەموو ماندووبوونو ناڕەحەتییەکت لەبیر دەچێتەوە..).

جارێکی تر دەستی کردەوە بە وەسفکردنەوەی ئاو: (دوای بینینی ماڵە تازەکەم، بۆت ئاشکرا دەبێ کە ئاو چەند دەستو دڵی فراوانە. جگە لەوەی بۆ دروستکردنی دیوارو دەرگاو پەنجەرەکانی ماڵەکەم بەشێك لە جەستەی خۆی دامێ، هەروەها بە هاوکاریو یارمەتیدانی ئەویش نەبوایە، بێگومان هەرگیز نەدەبووم بە خاوەنی ماڵ!..).

بەدەست خۆم نەبوون بەخیلیم بە هاوڕێکەم دەبرد، ئەو لە یەکەم هەنگاوەوە کە لە ماڵەوە هاتینە دەرێ، بەهەمان شێوەو نەفەس رێی دەبڕی، دەتگوت ئاوە.. نەیدەزانی راوەستانو ماندووبوون چییە!، بەڵام زۆر بێزاربوو لەو قسانەی کە لە دوای ونبوونو دیارنەمانییەوە کرابوونو دەکران. خەڵکی باسیان لە خنکانی ئەو دەکردو دەیانگوت.. لە تاو عەشقی خۆی کەوتووەتە نێو ئاوەوەو خنکاوە. ئەوان دەیانگوت: (ئەوەندە عاشقو سەرسام بووە بە خۆی، بەردەوام لە قەراغ ئاوەکە لە رووخساری خۆی وردبووەتەوەو لە خۆی راماوە، تا لە دواجاردا ئاگای لە خۆی نەماوەو کەوتووەتە نێو ئاوەکەوەو خنکاوە..). بە درێژایی چەند

هەفتەیەك دوای ونبوونی، جگە لەو پیاوانەی کە رۆژانە دەچوونە نزیك ئاوەکەو چاوەڕێی سەرئاوکەوتنەوەی تەرمەکەی ئەویان دەکرد، دایکیشی بە گریانەوە لەسەر چۆك لە قەراغ ئاوەکە دادەنیشت، هەردوو مەمکی بەرامبەر ئاوەکە دەردەهێناو لێی دەپاڕایەوە، کە هەر نەبێ لەبەر خاتری شیری ئەو مەمکانە بەزەییەکی پێدا بێتەوەو ئەگەر بە زیندوویش نەبێت، بە مردوویی کوڕەکەی بداتەوە..!.

هاوڕێکەم دەیگوت: (هەموو ئەو قسانەی کە لە بارەی منەوە کراون درۆن.. ئەوان وا دەزانن من بەبێ ئاگایی یان لە تاو عەشقی خۆم کەوتوومەتە نێو ئاوەکەوە. ئاگاداری ئەوە نین کە من عاشقی سروشتو رەفتارو جوانیی ئاو بووم. ئەوان نازانن چەند ساڵ هەوڵم دا تا فێری زمانی ئاو بووم، دوای ئەوەش داوای هاوڕێیەتیم لێی کرد. ئاو دڵی زۆر گەورەو پاکە، هەرگیز دڵی نایەت داواکاریی بەرامبەرەکەی بشکێنێ. پاشان بڕیارم دا نەگەڕێمەوە بۆ وشکانی. جگە لەوەندەی کە لە دوای تۆ هاتووم، هەرگیز حەزم نەکردووە بۆ چرکەیەکیش لێی دوور بکەومەوە..).

تا گەیشتینە قەراغ رووبارەکەی خوارووی شاریش، هاوڕێکەم بەردەوام قسەی دەکردو بچووکترین ماوەی نەدەدا چەند پرسیارێکی لێ بکەم لەبارەی (گەورەیی‌و بچووکی.. بەرزی‌و نزمی.. جۆری نەخشەو شێوەی دەرگاو پەنجەرەکانی) ماڵە تازەکەیەوە.

(نازانم تاکەی ئەم خەڵکە ئاو ناناسن؟ تاکەی نازانن کە ئاو نەك ئازاری مرۆڤ نادات، بەڵکو دڵی نایەت ئازاری ئەو شووشە شکاوانەش بدات، کە زۆرجار لەسەر دڵی دەچەقن. تەنانەت بەردەکانی نێو ئاویش فێربوون ئازاری مرۆڤ نەدەن.. ئاخر ئەوان نزیکترین هاوڕێی ئاون. بەردەکانی نێو ئاو دڵیان زۆر نەرمە.. ئەوان جیاوازن لەو بەردانەی کە بە منداڵی پەنجەرەیماڵەکان یان سەری یەکتریمان پێیان دەشکاند..).

ناچاربووم.. هەردەبوو قسەکانی پێ ببڕم. ئاخر ئەوەندە لە رووبارەکە نزیك بووبووینەوە، هێندەی نەمابوو پێڵاوەکانمان بەتەواوی تەڕببن: (چۆن بپەڕینەوە.. لەم نزیکانە پردی لێیە..؟!) لەجێی خۆم راوەستامو وام بە هاوڕێکەم گوت. ئەو بە پێکەنینەوە گوتی: (پردی چیو پەڕینەوەی چی؟!. پێویستیمان بەمانە نییە، کاری ئێمە لەنێو ئاوەکە دایە!).

هەر ئەوەندەی گوێم لەو قسەیەی هاوڕێکەم بوو، بە پەلە دەستی راستمم لەنێو دەستی چەپیدا دەرهێناو چەند هەنگاوێك لە قەراغی رووبارەکە دوورکەوتمەوە. ئەوجا زانیم کە سەرجەم ئەو قسانەو هەموو هەوڵێکی بۆ ئەوە بووە کە بۆچوونی من بگۆڕێ بەرامبەر بە (ئاو)، بەڵام هەموو هەوڵەکانی بێسوود بوون. ئەو هێشتا نەیتوانیبوو بچووکترین کار لە من بکات کە لە ئاو دوور نەکەومەوە: (بەڵام من لە چوونە نێو ئاو دەترسم) بە ترسەوە وام بە هاوڕێکەم وت. بە

تووڕەبوونەکەیدا زانیم کە هەرگیز چاوەڕێی ئـەو قسەیەی نـەدەکرد. تووڕەبوونەکەی زیاتر لە توندوتیژیی ئەو لافاوانە دەچوو، کـە لەگـەڵ خۆیاندا هەموو شتێك رادەماڵن، بەڵام هەوڵی دەدا هێمنتر خۆی نیشان بداتو تووڕەبوونەکەی بشارێتەوە.

ئەو باش ئاگاداری ئەوە بـوو، کـە لـە سـەردەمی منداڵیماندا ئەگـەر بەلەمەوانــەکان نەبوونایــە، هــەرگیز رزگــارم نــەدەبوو و لەمێــژبوو خنکابووم. بۆیە بە پەلە گوتی: (مەترسـە.. ئـەمجارە منـت لەگەڵدام.. مـن بـاش لـە زمـانی ئـاو دەزانم.. دڵنیابـە رێگـە نـادەم بـچووکترین مەترسـیت بـۆ دروسـت بێـت)، پاشـان گـوتی: (ناتـەوێ ماڵـە تازەکـەم ببینی؟!).

بـا.. دەمویـست ماڵـە تازەکـەی هاوڕێکـەم ببیـنم، بـەڵام دەترسـام ئەمجارەش ئاوەکـە راپێـچم بکاتو تەنانـەت بەلەمەوانـەکانیش فریـام نەکەون.

هێواش هێواش بەرەو قووڵایی رووبارەکە ملم نـا، تـا هـەموو گیـانم نوقمی ئاوەکە بـوو. کاتێـك چاوم کـردەوە، نـە هاوڕێکـەم دیـاربوو، نـە ماڵـە تازەکـەی. بەلەمـەوانێك بەرامبـەرم راوەسـتابوو: (بـاش بـوو زوو فریات کەوتم، هێندەی نەمابوو بخنکێیت!..). بـە پێکەنینـەوە وای پـێ گوتم.

دوا خەونی ئیسماعیل

الله اكبر.. الله اكبر.. الله اكبر

لااله الا الله

الله اكبر.. الله اكبر.. الله اكبر

ولله الحمد..

لەگەڵ زیادبوونو بڵندتربوونی دەنگی مینبەری مزگەوتەکاندا، ئەو لەنێو جێگاکەیدا باشتر خۆی گرمۆڵە دەکردو توندتر بەتانییەکەی لەخۆیەوە دەپێچا. بەجۆرێك زۆرجار گومانت دەکرد لەوەی کەسێك هەبێت لەنێو ئەو جێگایەدا.

هەردوو بەرەدەستی توند بەیەکەوە نووساندبوونو لەنێوانی رانەکانیدا حەشاری دابوون، پاژنەی هەردوو قاچەکانیشی نووساندبوو بە سمتییەوە. بێباك لە ئازاری پشتی، سەری تا نزیکی ئەژنۆکانی

شۆڕكردبووەوە، بەڕادەیەك هەرزوو دەگەیشتیتە ئەو ئەنجامەی، كە ئەستەمە مرۆڤ بتوانێ لەوە زیاتر خۆی بچوك بكاتەوە، بەلام ئەو هێشتا قەبارەی لەشی خۆیی زۆر پێ گەورەتر بوو لە قەبارەی لەشی هەموو كەسەكانی تر، لەهەمانكاتدا ترسنۆكترێش لە هەر هەموویان.
پێی وابوو هێشتا هێندەی كێویێكە لە ژێر بەتانییەكەداو لە دووری دوورەوە بەدی دەكرێ، بەلام كێویێك لە پەڕۆكۆن.. كێویێك لە سوتووی جگەرە، كێویێكی زەلیل لەبەردەم هێدیترین (كزەبا)دا، بۆیە بەردەوامو زیاتر هەوڵی خۆبچووكردنەوەی دەدا، چونكە دەیویست ئەو دوا شتیماڵەكەبێت كە باوكی دوای گەڕانەوەی دەیبینێ.. یاخود هەر نەیبینێ.
باوكی لە دەروازەی مزگەوتەكە هاتە دەرێ، هەردوو دەستی خستبووە پشتەوەو بە پەنجەكانی دەستی راستی یاریی بە تەزبیحە سەدو یەك دەنكییەكەی دەكرد، سەری بۆ بەردەمی شۆڕكردبووەوەو هێواش هێواش بەرەو ماڵەوە دەگەڕایەوە، دەمی دەجولاندو لەبەر خۆیەوە شتێكی دەگوت، بەلام دەنگی ئەو شت گوتنو دەم جولاندنە زۆر لەوە لاوازتر بوو، كە گوێچكەكانی خۆیشی بیبیستن!.
بەجۆرێك چاوی لەبەر پێی خۆی بڕیبوو، واتدەزانی جگە لەو رێیەی كە نیازیەتی هەنگاوەكانی بەسەردا بنێ هیچی تر نابینێ، لەكاتێكدا بە سیلەی چاو زۆر بە وردی دیقەتی لەو خوێنەی دەدا، كە لە درزی ژێر دەرگای حەوشەی ماڵەكانەوە دەڕژایە كۆلانەكەوەو دواتریش هەر هەمووی تێكەلاوی یەكتری دەبوو. دەیزانی كامەیان خوێنی گامێشەو

کامەیان خوێنی بزنە.. دەیزانی کامماڵەیان گای کردووە بە قوربانیو قوربانیی کامە ماڵەش بەرانە. بۆ ئەوەی جلەکانی خوێناوی نەبن، یان لە نوێژ نەچێ، جارجارێك بازێکی بچوکی دەدا بەسەر ئەو جۆگەلە خوێنانەی، کە دەهاتنە سەر ڕێگاکەی.

ئەو لەنێو جێگاکەیدا وەك جەستەیەکی بێڕۆح جوڵەی لە خۆی بڕیبوو. هێشتا دەنگی مینبەرەکان لە گوێچکەیدا دەزرنگایەوەو بەردەوام یادەوەرییەکانیان دەهێنایەوە بەرچاوی، ئەو یادەوەرییە تاڵو ترسناکانەی وەك دەرزییەکی تیژی ژەنگاوی لە مێشکی منداڵیی دەچەقینو هەموو بیرکردنەوەی ئەویان داگیرکردبوو. دەنگی مینبەرەکان ئازارێکی دەروونییان دەبەخشییە جەستەی منداڵیی و وایدەزانی شیشی داخکراونو لە کونی گوێچکەیەوە دەچزێن بە مۆخییەوە.

ڕێك قوربانی پاربوو، دەنگی مینبەرەکانی گوێچکەی هەر هەموو گەڕەکیان پڕکردبوو لە هاوار، ئەو لە سەربان یاریی دەکرد، پێدەکەنیو رایدەکرد، ئەگەرچی دەنگی مینبەرەکان زاڵترین دەنگی گەڕەك بوون، بەڵام (ئەو) هاوارو بارەی گا و بەرانەکانیشی دەبیست، هەستی بە جۆرێك لە پاڕانەوە دەکرد لە دەنگیاندا. گوێی بە نوزەو پاڕانەوەکانیان نەدەدا.. پێدەکەنیو رایدەکرد، جارجارێکیش تەپەی کەرتکردنی ئێسقانو وەشاندنی کێردی دەستی قەسابەکانی دەبیست، دیسان پێدەکەنیو رایدەکرد. لە گەرمەی پێکەنینو راکردندا بوو،

هـەر بەڕێکـەوت سـەیرێکی کۆلانەکـەی کـردو سـەرنجێکی خێـرای دا، سەرنجێك زۆر بە پەلە لە دونیای یـاریکردن‌و پێکەنینـەوە فڕێـی دایـە نێو سامناکترین کونجی ترس‌و تاریکترین چاڵی تۆقاندنەوە. سـەرنجێك لە چەند ساتێکی کەمدا ئەوی لە کەسێکی پڕ جووڵەو بزۆزەوە کرد بە داهۆلێکی لە پووش دروستکراو یان مرۆڤێکی بە بەردبوو.

(ئـەو) پـڕ بـە دڵـی منـداڵیی ئـاواتی بـوو وەکـو هاوڕێکـانی بتوانـێ لینگـەفرتێی ئـەو مریـشکانە ببینـێ، کـە دوای سـەربڕین هەڵبـەزو دابەزیان دەکردو خۆیان بە دارو دیـواردا دەداو منداڵـەکانیان دەخـستە تریقانـەوە، بـەڵام فیـچقەی خـوێنی ملـە بڕاوەکـە بـەردەوام ڕێگربـووە لەبەردەم ئاواتەکەی، یان حەزی دەکرد هەموو جارێـك وەکـو خوشـك‌و براکانی بەرامبەر باوکی دانیشێ لەو کاتانـەدا کـە ریـشی دەتاشی، بـەو هیوایەی باوکی فلچەیەکی کەفاوی بە ڕوومەتی ئەویـشدا بێنـێ، بـەڵام خوێنی ئەو چەند زیبکەیـەی کـە بـە ڕوومـەتی باوکییـەوە بـوون‌و بـە دەمی گوێزانەکە دەتەقین، دیسان ڕێگر بوو لەبەردەم ئەو حەزەشیدا!.

ئــەو- کــە بینــی خــوێن بــەردەوام ڕێگربووبێــت لەبــەردەم ئارەزووەکانیدا، هەر باشبوو لەگەڵ بینینی چەقی کۆلانەکەیانـدا لـە سـەربانەوە بەرنـەبووەوە بـۆ نـاو ئـەو لافـاوی خوێنـەی، کـە بـە کۆلانەکەیانــداو بــە بــەردەرگای حەوشــەکەیاندا هــەموو شــتێکی رادەمـاڵی، خـوێنی ئـەو ئاژەلانـەی کـە چـەند سـاتێك پێـشتر نـوزەو پاڕانـەوەیان تێکـەڵاوی دەنگـی مینبـەرەکان بووبـوو. دوای بینینـی

دیمەنەکە، سەرەتا وەك لقەدارێکی نیوە شکاو لەجێی خۆی چەقیو نەیزانی چی بکاو بە چ لایەکدا بڕوات. لە شوێنی خۆی‌و بە چەقیوی وەك کەروێشکێکی تۆقیو هەڵدەلەرزی، پاشان بەرەو دەرگای هەورەبانەکەو قالدرمەکان رای کرد، هێشتا نەگەیشتبووە سەر قالدرمەکان، چەند جارێك بە گریانەوە هاواری دایکی کرد. پەلەی بوو زووتر بگاتە ئامێزی‌و دەیویست بە هەنگاوێك چەند پلەیەکی قالدرمەکان ببڕێ، دواترو بە گەیشتنە لای دایکی تا هێزی تێدابوو باوەشی بە رانەکانیدا کردو بە هەنسك‌و گریانەوە گوتی: (دایە گیان.. خوێن گەڕەکەکەمانی برد..!). دوای گوتنی ئەو رستەیەو بە درێژایی ئەو رۆژە جگە لە هەنسك دان، تاکە وشەیەکی تر لە دەمییەوە نەهاتە دەرێ، وەك چۆن ئاگاداری تاکە وشەیەکی ئەو قسانە نەبوو، کە دایکی بۆ دڵنەوایی ئەو دەیکردن..! دواتریش‌و دوای ئەوەی گەڕەك لە خوێن پاککرایەوەو ئاسەواری دڵۆپە خوێنێکی پێوە نەما، ئەو هەر هەنسکی دەداو هیچی نەدەگوت. سەرەتا وایزانی بۆ یەکجاری زمانی لە گۆ کەوتووەو گومانی هەبوو جارێکی تر توانای گوتنی تاکە وشەیەکی هەبێت. (خودایە.. ئەمجارەش بەهانامەوە هاتی..!) ئەو رستەیە بوو، کە یەکەمین شەو دوای بینینی دیمەنە ترسناکەکەو لەنێو جێگای خەوتندا لەبەر خۆیەوە گوتی‌و گومانی لە گۆ کەوتنی زمانی لەلا رەواندەوە. ئاخر ئەوە یەکەمین جار نەبوو خودا فریای بکەوێت‌و بەهانایەوە بێت، چەندساڵێك پێشتریش‌و

هەر لە هەمان بۆنەدا، دوای کپبوونەوەی دەنگی مینبـەرەکان، بـاوکی لـە دەروازەی مزگەوتەکـە هاتـە دەرێ، هـەردوو دەسـتی خـستبووە پشتەوەو بە پەنجەکانی دەستی راستی یاریی بە تەزبیحە سەدو یەك دەنکییەکـەی دەکـرد، سـەری بـۆ بـەردەمی شـۆڕکردبووەوەو هێـواش هێواش بەرەو ماڵەوە دەگەڕایـەوە. لەبـەر خۆیـەوە شـتێکی دەگـوتو دەمـی دەجوڵانـد، بـەڵام دەنگـی ئـەو شـت گـوتنو دەم جوڵاندنـە زۆر لەوە لاوازتر بوو گوێچکەکانی خۆیشی بیبیستن.!. بە جۆرێـك چـاوی لەبەر پێی خۆی بڕیبوو، واتـدەزانی جگـە لـەو رێیـەی کـە نیازیـەتی هەنگاوەکانی بەسەردا بنێ هیـچی تـر نابینـێ، لەکاتێکدا بـە سـیلەی چاو زۆر بە وردی دیقەتی لەو خوێنە دەدا کە لە درزی ژێـر دەرگـای حەوشەی ماڵەکانەوە دەڕژایە کۆڵانەکـەوەو دواتـریش هـەر هـەمووی تێکەڵاوی یەکتر دەبوون. بۆ ئەوەی جلەکانی خوێناوی نەبن، یـان لـە نوێـژ نەچـێ، جارجارێـك بـازێکی بـچوکی دەدا بەسـەر ئـەو جۆگەلـە خوێنانـەدا، کە دەهاتنە سەر رێگاکەی.

ئەوەی زیاتر باوکی ناچار کرد ئەو بڕیارە ترسناکە بـدات، بینینـی خوێن بوو لە بەردەمی یەك بە یـەکی ماڵەکانی گەڕەکەکەیانـدا، جگـە لـە مـاڵی خۆیـان. شـەپۆلی خـوێنی بـەردەرگای هەنـدێك مـاڵ هێنـدە بــەخوڕ بــوو، لــە ترســی ســووربوونی هەتاهــەتایی حەوشــەکەیان ناچـاربوون هــەر لــە ســەرەتاوە بــە ســەتڵی گــەورە گــەورە ئـاو لــە حەوزەکەی حەوشە هەڵێنجنو بە پەلە بیکەن بەسەر خوێنەکەدا.

(ئـەو) لـە سـەربان یـاریی دەکـرد، رایـدەکردو پێدەکـەنی. بـە گەیشتنەوەی بۆماڵەوە باوکی بانگی کردو ناردی لە ماڵی دراوسێکەیان ئەو چەقۆ گەورەیـە بێنـێ، کـە پـێش تۆزێـك گامێـشێکی زەبەلـەحیان پێی پارچە پارچە کردبوو.

لەو سەردەمەدا (ئەو) لە خوێن نەدەترسـا، کەچـی نەشـی دەویـست یەك دڵۆپـە خـوێن بـەر جەسـتەی بکـەوێ. بـە ڕاکـردنو ئاگاییـەوە لـە خوێناوی نەبوون چـوو بـۆ هێنـانی چـەقۆکە، نەشـی دەزانـی بـاوکی چ کاری بەو چەقۆیە هەیە..! یان بیرکردنەوەی لەوە چکۆلەو ساویلکە تـر بـوو، لـە خـۆی بپرسـێ: (خودایـە.. بـاوکم ئـەو چـەقۆ ترسـناکەی بـۆ چییە..؟!). زۆر بە وردی لە چەقۆکەی دەڕوانی و دەیویـست شـوێنێکی بگرێت، کە دەستی خوێناوی نەکات، بەڵام نەك تـەنها دەمـە تیژەکـەی، بــەڵکو دەسکەکەشــی یەکپارچــە ســووربووبوو بــە خــوێنی گامێــشە زەبەلاحەکە. دواتر بە پەڕۆیەکی پیس دەسکی چەقۆ خوێناوییەکـەی گرتو بەرەو ماڵەوە گەڕایەوە. ڕێـك بەپێـچەوانەی ئـەوەوە، بـاوکی بـە پەلە تەزبیحە سەدو یەك دەنکییەکەی دەستی راسـتی خـستە گیرفـانی شـەڕواڵەکەیەوەو بەهـەمان دەسـت پـەلاماری چـەقۆکەی دا، بێبـاك لـە خوێناوی بوونی دەستی، توند دەسکی چەقۆکەی لەنێو مشتیدا گوشی. هەرچـەندە دەبـوو لـەو سـاتەدا هـەڵبێتو دوورکەوێتـەوە لـەو دیمەنـە سـامناکەی بـاوکی، بــەڵام دیــسان ســەرنجو نیگاکــانی لــەوە چــکۆلەو ساویلکە تر بوون، کە ئەو رووخسارە بخوێننەوە، یان بە پەلە ئاگـاداری بکەنــەوە تــا زووە هــەڵبێت.. گــرنگ نییــە بــۆ کــوێ..! گــرنگ ئەوەیــە رزگــاری بێــت لــەو چــنگە تۆقێنەرانــەی، کــە بــەنیازن وەك گامێــشە

زەبەلاحەکە یان وەك گوێرەکەیەکی تازەبوو پارچە پارچەی بکەن‌و خوێنەکەی تێکەڵی خوێنی ئاژەڵەکانی تر بکەن.

(خودایە.. (ئەو) بۆچی وا بەبێدەنگی‌و بێ جووڵە بەرامبەر باوکی وەستاوەو زەقزەق تەماشای دەکات‌و ناچێتەوە بۆ شوێنی یاریکردن‌و راکردنەکەی..؟!) ئەوا باوکی بەرەو رووی هات‌و وەك شێرێکی برسی یان گورگێکی هار لەبەر پێی خۆیداو رووەو قیبلە پاڵی خست، بە هەموو هێزی قاچی راستی لەسەر قاچە بچوکەکانی داناو بە قاچی چەپیشی توند دەستە ناسك‌و بێهێزەکانی گوشی. بە دەستی چەپی توند سەری ئەوی بە زەویی حەوشەکەوە جووتکردو چەقۆکەی دەستی راستیشی خستە سەر ملی. بێگومان بوو پاش چەند هەناسەیەکی تر چەقۆ بێڕەحمەکە کاری خۆی دەکات‌و ئەو سەرە چکۆلەیە لەو لەشە بێهێزە جیا دەکاتەوە. هاوارو قیژەو گریانی (ئەو) لەو کاتەدا هێندەی نەمابوو جگە لە گوێچکەکانی باوکی، گوێچکەی هەموو خەڵکی شار کەڕ بکات، تا ئێستاش کەس نازانێت ئەو هەموو هاوارو قیژەیە لە تاو ئازاری دەست‌و قاچەکانی بوو، یاخود لە ترسی مەرگ و سەربڕین..!.

(خودایە.. چ زوو بەهانامەوە هاتی!..) ئەو رستەیە بوو، کە یەکەمین شەو دوای رزگاربوونی یان گەڕانەوەی لە مەرگ‌و لەنێو جێگای خەوتندا لەبەر خۆیەوە گوتی. ئاخر خودا لە پێش هەمووانەوە فریای کەوت‌و بەهانایەوە هات، پێش دراوسێکان‌و دایکیشی. ئەو بەردەوام دەگریاو هاواری دەکرد، لەناکاو هەستی بە دوورکەوتنەوەی چەقۆ خوێناوییەکەی سەر ملی‌و سووکبوونی قورسایی سەر قاچ‌و دەستەکانی کرد، بەڵام هێشتا دەگریاو هاواری دەکرد، کە چاویشی بە بەرانە پاڵکەوتووەکەی تەنیشتی

کەوت هەر دەگریاو هاواری دەکرد. بەرانەکە بە جۆرێك پاڵکەوتبوو و ملی لە چەقۆکە نزیك دەکردەوە، هەرزوو دەتزانی نیازیەتی ئازایانە بڵێ (لە جیاتی ئەو، من بکە بە قوربانی..). خودای میهرەبان، تۆ چ زوو فریا کەوتی ئەو بەرانە بنێریتە حەوشەکەمان، تا لەبری من بکرێتە قوربانی..؟!. خودایە ئەو بەرانە چەندە بێگوناه دیاربوو.. باوکم چەند بە دڵڕەقییەوە زاتی کرد سەری ببڕێو پارچە پارچەی بکاتو گۆشتەکەی ببەخشێتەوە...

بە ئێستاشەوە، ئەو بە باشی لە مانای ئەم رستانە تێناگات، کەچی بەردەوام لە دڵی خۆیدا دەیانڵێو دەیانڵێتەوە.

کە تەپەی پێی باوکی گەیشتەوە حەوشە، ئەو هێشتا بە گرمۆڵەیی لەنێو جێگەکەیدا بوو، دەیویست دوا شتی ماڵەکە بێت، کە باوکی دوای گەڕانەوە دەیبینێ، یاخود هەر نەیبینێ. بەردەوام هەوڵی دەدا خۆی بچوكو بچوکتر بکاتەوەو هێشتا قەبارەی لەشی خۆیی زۆر پێ گەورەتره بوو لە قەبارەی لەشی هەموو کەسەکانی تر. ئەو کاتەی دوو دەستەکە هاتنو ویستیان بەتانییەکەی لێ بکەنەوە، ئەو هێشتا هەوڵی دەدا توندتر بیپێچێ لە خۆیەوە. لەگەڵ راکێشانی بەتانییەکەدا (ئەو) وەك کەروێشکێکی تۆقیو هەموو جەستەی کەوتە لەرزین، وایزانی باوکییەتیو ئەمجارەش بۆ هێنانی چەقۆ خوێناوییەکە دەینێرێتەوە بۆ ماڵی دراوسێکەیان، بەڵام باشبوو برا بچکۆلەکەی زۆر هاواری کرد: (جێم کەرەوە.. با منیش بێمە ژێر بەتانییەکەوە..!).

بۆگەنی سەیرانگەکەی شار

له تاو بۆگەنی ئەو زیرابەی کە لە ناوەڕاستی شار دروستکرابوو، زۆری نەمابوو خەڵکەکە هەمووی بە جارێك سەری خۆیان هەڵگرن‌و شارەکە جێبێڵن. هەرچەندە کەم نەبوون ئەو کەسانەی کە بۆگەن راوی نابوون، بەڵام هێشتا شار ئەوەندەی خەڵك تێدا مابوو کە بتواندرێت پێی بگوترێت شار.

لەگەڵ بەڕێکردنی هەر رۆژێکی تردا، خەڵکەکە زیاتر هەستیان بە بۆگەنبوونی شار دەکرد، لەگەڵ زۆربوونی بۆگەنەکەشدا ئەو کەسانەی کە سەری خۆیان هەڵدەگرت‌و هەڵدەهاتن، زیاترو زیاتر دەبوون. پێتان وا نەبێت ئەو کەسانەی کە مابوونەوە لە خۆشەویستییانەوە بووبێت بۆ شارەکەو دڵیان نەیەت جێی بێڵن، بەڵکو ئەوانیش دوو جۆر بوون، جۆرێکیان ئەو کەسانە بوون کە بێ دەسەڵات بوون‌و توانای رۆشتنیان

نەبوو و بە ناچاری مابوونەوە، جۆرەکەی تریشیان کەسانێك بوون هەوڵیان دەدا وردە وردە لەگەڵ بۆگەنەکەدا بگونجێنن‌و رابێن..!.

باوکم زۆر بە باشی ئاگاداری چۆنێتیی دروستکردنی ئەو زێرابە بوو.. ئەو دەیگوت: (کاربەدەستانی شار بەڵێنیان بە خەڵکی شار دا کە سەیرانگەیەکیان لەناو شاردا بۆ دروست بکەن، هەم بۆ رازاندنەوەو جوانکردنی سیمای شارەکەو هەم بۆ خزمەتکردنی خەڵکی شار، چونکە ئەو شوێنە ناوەڕاستی شاربوو، بۆیە بڕیار درا سەیرانگەکە لەو جێیە دروست بکرێت). باوکم دەیگوت: (هێندە بە زوویی دەست کرا بە جێبەجێکردنی پرۆژەکە، هەرگیز نەدەچووە ئەقڵی کەسەوە هێندە زوو تەواو ببێ!، بێگومان ئێمەی خەڵکی شار لە هەمووان زیاتر بە پەلە بووین‌و حەزمان دەکرد بە زوووترین کات پرۆژەکە تەواو بێت‌و رۆژێك زووتر قەشەنگبوونی شارەکەمان ببینین. تەنانەت زۆربەمان ئامادەیی خۆمان دەربڕی کە بەبێ بەرامبەر بەشداری بکەین‌و کار بکەین لەو پرۆژەیەدا، تەنیا بۆ ئەوەی کارەکە چەند ساتێك زووتر تەواو بێت).

باوکم هێندە بە خەمبارییەوە ئەم قسانەی دەگێڕایەوە، زۆر بە سانایی دڵتەنگی بە ڕووخسارییەوە بەدی دەکرا. هەندێك جار چەند دڵۆپێك فرمێسك بەری قوڕگیان دەگرت‌و تەنگەنەفەسیان دەکرد، هێندەی نەدەما بیخنکێنن‌و بۆ ماوەیەك لە قسەکردنیان دەخستن، پاش کەمێك بێدەنگی ئینجا دەستی دەکردەوە بە تەواوکردنی

باسەکەی: (هەرچەندە هەر لە سەرەتاوە هیچ سیمایەکی سەیرانگەمان بــە پرۆژەکــەوە نــەدەبینی، بــەڵام دەمــانگوت رەنگــە نەخــشەی ئــەم ســەیرانگەیە لــە دەرەوەی وڵاتــەوە هێنرابێــتو ئێمــە نــازانین بــە چ شێوەیەك دروست دەکرێت!).

جار جار بـە پەڕۆکـەی دەسـتی فرمێـسکی چاوەکانی دەسڕییەوەو پاشــان دەســتی دەکــردەوە بــە قــسە: (دوای تــەواوبوونی پرۆژەکــە کاربەدەســتان داوایــان لــە خــەڵکی شــار کــردن کــە دەبــێ لــە رۆژی کردنــەوەی ســەیرانگەکەدا هــەموویان ئامــادەبنو ئاهــەنگ بگێــڕین. هەرچــەندە ئــەو ئــارەزووەی کــە خەڵکەکــە لــە ســەرەتادا هــەیانبوو بەرامبــەر کارەکــە گــەلێك کــەم بووبــووەوە، بگــرە هــەر نەشــیان مــابوو، بــەڵام خەمیــشیان پێــی نــەدەخوارد، چونکە پێیــان وابــوو تــەواوبوونی پرۆژەکــە بــەو شــێوەیەش هــیچ زیانێــك بــە ئــەوان ناگــەیەنێ!. تــا هەفتەیــەکیش دوای تــەواوبوونی ئاهەنگەکــە هــیچ کەســێك باســی سەیرانگەکەی نەدەکردو وەکو شتێکی نەبوو مامەڵەی لەگەڵدا دەکـرا، بەڵام دوای ئەوە ئیـدی باسـکردنی بـوو بـە بەشـێك لـە ژیـانی خـەڵكو کەوتە سەر زارانو بەردەوام لە کۆڕو کۆبوونەوەکاندا.. لەماڵو بـازاڕو مزگەوتو هەموو جێگەیەکی تر، بـاس هـەر باسـی سـەیرانگەکە بـوو.. هەفتەیـەك دوای تـەواوبوونی سـەیرانگەکە خـەڵکی شـار هەسـتیان بـە بۆگەنێکی بێزارکەر کردو هەر هەموومانی کەڕو کـاس کـرد. هـەر ئـەو رۆژە چەندین کەس بەهۆی ئەو بۆگەنەوە گیانیان لەدەست دا یان بـە

پەلە ڕەوانەی نەخۆشخانە کران. سەرەتا کەسمان نەماندەزانی ئەو بۆگەنە لە کوێوە دێتو سەرچاوەکەی کوێیە!. ئەو شوێنەی کە بە هیچ شێوەیەك بیرمان بۆی نەدەچوو، سەیرانگە تازەکە بوو. نازانم چۆن ئاشکرا بوو کە ئەو بۆگەنە لەو سەیرانگەیەوە دێت کە هەفتەی پێشوو بە بۆنەی دروستکردنییەوە ئاهەنگمان گێڕا، هەروەها ناشزانم کەی ئاشکرا بوو و کێ ئاشکرای کرد، بەڵام باش دەزانم تا سەرچاوەی بۆگەنەکە دۆزرایەوە گەلێك کەس بە بۆن کەوتنو مردن. کارەساتەکە لەوەدایە دوای ئەوەی سەرچاوەی بۆگەنەکەش دۆزرایەوە، کەسمان هەوڵمان نەدا یان بیرمان لەوە نەکردەوە کە بە زووترین کات سەیرانگەکە کاول بکەینو شوێنەکەی کوێر بکەینەوە، بەڵکو هەر کەسەو لەلای خۆیەوە هەوڵی دەدا بە زووترین کات لێی دوور بکەوێتەوەو لێی هەڵدەهاتن، هەرچەندە ئەو کەسانەی کە لەبەر بۆگەنەکە هەڵدەهاتن گەلێك زۆربوون، بەڵام بەردەوام کەسانێکیش هەبوون بە خۆشحاڵییەوە بەرەو لای بۆگەنەکە ملیان دەنا..!. نازانم ئەو کەسانە چ ئارەزوویەکیان لە هەڵمژینی ئەو بۆگەنە دەبینی؟! تەنانەت کەسانی وا هەبوون هێندە گیرۆدەی بۆگەنەکە بووبوون، ئارەزووی بۆنکردنیان لە دوورەوە دانەدەمرکایەوە، بەڵکو بەرەو ئەو شوێنە دەچوون کە لە هەموو شوێنەکانی تر زیاتر بۆگەنی لێ دەهات، ئەو شوێنەش زێرابی سەیرانگەکە بوو، کە ئێستا سەرتاپای سەیرانگەکەی داگیرکردووە.

هــەر بەوەندەشــەوە نەوەســتان، بــەڵكو فێربووبــوون وردە وردە ســەری مەنهۆڵی زێرابەکەیان هەڵدەدایـەوەو خۆیـان فـڕێ دەدایـە نـاو زێرابەکـەوە!. زۆربەی ئەوانەی کە دەچوونە ناو زێرابەکەوە جارێکی دی نەدەبینرانـەوەو نەدەهاتنەوە دەرێ.. ئیدی کەس نەیدەزانی چییان بەسـەر دێ.!، بـەڵام جـار جار کەسانێکیان هەبوون کـە دەهاتنــەوە دەرێ، بـەڵام چۆن هاتنەوەیـەك؟! هێندە بە بۆگەنی دەهاتنەوە دەرێ، هیچ کەسێك زاتی نەدەکرد لێیان نزیـك بێتەوەو لەبارەی ناو زێرابەکەوە پرسیاریان لـێ بکـات.. نـەك هـەر ئەوەنـدە، بــەڵکو وایــان دەزانــی چــی بۆگــەنی نــاو زێرابەکەیــە لەگــەڵ خۆیانــدا هێناویانەتە دەرێ، بۆیە لەگەڵ بینینیان بە پەلە لێیان هەڵدەهاتن‌و خۆیـان لێ دووردەخستنەوە.).

بەردەوام ژمارەی ئەو کەسانەی کە لە نـاو زێرابەکـەوە دەگەڕانـەوە زیادیــان دەکــرد، هــەروەها دوای گەڕانەوەشــیان هــەروا بــە بێکــاری دانەدەنیـشتن، بـەڵکو بـەردەوام هـەوڵیان دەدا خـەڵکانی زیـاتر بـۆ نـاو زێرابەکـە رابکێـشن‌و هـەموو دەمێـك پڕوپاگەنـدەیان بـۆ زێرابەکـەو بۆگەنەکـەی دەکـردو بـە قـسەی بریقـەدار دەیانڕازانـدەوە، بـەڵام دوای ئـەوەی زانییـان کـەس گوێیـان لـێ ناگرێـت‌و هـەموو دووردەکەونـەوە لێیان، ئیدی دەستیان کرد بە رفاندنی خەڵك بۆ نـاو زێرابەکـە. بـاوکم یەکێك بوو لەو کەسانەی کە هەر زوو بێسەروشوێن کراو رفێنرا.

ئێستا رۆژ بـە رۆژ ژمـارەی ئەنـدامانی نـاو زێرابەکـە لـە زیـادبوون دایـەو بـڕوا ناکـەم لـەم شـارەدا تاکـە خێزانێـك مابێـت کەسـێك یـان

زیاتریـان نـەبووبێت بـە میـوانی زێرابەکـە.. ئیـدی گـرنگ نییـە بەخۆشیی خۆیان بێت یان بە زۆر، گرنگ ئەوەیە هەتا کەسێك زیـاتر بچێتە ناو زێرابەکەوە، شار بۆگەنتر دەبێت.

خـەڵکی شار لـە ترسـی رفانـدن چارەیەکی نوێیـان دۆزییـەوە، کـە رێگەی هـەڵاتن‌و جێهێـشتنی شـارە، بـەڵام تـا ئێـستا ئـەو کەسـانەی کـە توانیویانــەو فریاکــەوتوون شــار جێبــێڵن، ئــەوا جێیــان هێــشتووەو رۆیـشتوون، ئـەو کەسـانەش کـە نەڕۆیـشتوون‌و ماونەتـەوە، تـەنیا دوو رێگــەیان لەبــەردەم دایــە.. یــان دەبێــت هــەر هــەموویان شــاڵاوێکی یەکجاری بۆ بنبڕکردنـی بۆگەنەکـە بـەرن‌و سـەیرانگەو زێرابەکـەی لـە بناغـەوە هەڵتـەکێنن، یـان ئـەوانیش مـەنهۆڵی زێرابەکـە هەڵدەنـەوەو یەك یەك خۆیان هەڵدەنە ناوی.

گەڕانەوە بۆ خەونەکان

پێش ئەوەی گەڕەکەکە جێبێڵم، هەر بە یادی منداڵییەوە بەرەو ئەو دوکانە ملم نا، کە بە منداڵی وەکو زۆربەی هاوڕێکانم، هەموو رۆژێك خەرجیی رۆژانەمم دەخستە دەستی ئەو مامە پیرەیەوە، کە زۆربەی کات لەبەردەمی دوکانە بچکۆلەکەی‌و لەسەر ئەو کورسییە دادەنیشت، کە هەر خۆی لە تەختە شکاو دروستی کردبوو.

هەموو جارێك مامە پیرەکە بە دەستی چەپی چەند دانەیەك (کورسی نەعنا)ی دەخستە دەستە چکۆلەکانمەوەو بە پێکەنینەوە دەستی راستی دەخستە ژێر چەناگەم، هێدی هێدی دەنوشتایەوەو دەمی لە سەرم نزیك دەکردەوە، پاشان بە هێواشی ناوچاوانمی ماچ دەکردو بەرەوماڵەوە بەڕێی دەکردمەوە.

هەر کە گەیشتمە بەردەمی دوکانەکە، بە پەلە چاوم گێڕا، بەو هیوایەی جارێکی دی مامە پیرەکەو خەندە بەردەوامەکەی سەر لێوی ببینمەوە، بەڵام چەند چاوم گێڕاو سەیری ناو دوکانەکەو دەوروبەریم کرد، جگە لەو چەند کوڕە لاوەی کە لە سووچێکی دوکانەکەو لە چواردەوری مێزێك دانیشتبوونو خەریکی دۆمینەکردن بوون، جۆرە قەرەباڵغییەکیان لەو ناوە دروست کردبوو، کەسی دیکەم بەرچاو نەکەوت، ئەمە جگە لەوەی کە دوکانەکەو شمەکەکانی ناوی گۆڕانکارییەکی تەواویان بەسەردا هاتبوو، هەروەکو چۆن تەواوی گەڕەکەکەش گۆڕانکاریی بەسەردا هاتبوو و هیچ شوێنێکی لەو گەڕەکە نەدەچوو، کە چەند ساڵێکی تەمەنی منداڵیمی لەنێو کۆڵانەکانیدا لوول دابوو. راستە، هەر لەو کاتەوەی کە ماڵمان لەو گەڕەکە باری کردبوو، بە ڕێبوارییش ڕێم نەکەوتبووەوە ئەو گەڕەکەو سەرم پێیدا نەکردبووەوە، بەڵام ئەو گۆڕانکارییانەی بەسەریدا هاتبوون، گەلێك لەوە زیاتر بوون کە من بیرم لێی کردبووەوە. هەرچەندە گۆڕانکارییەکان شێوازێکی نوێو قەشەنگتریان بە گەڕەکەکە بەخشیبوو، کەچی من لە خۆمەوە بە بینینیان دڵگران بوومو هەستم بە وێرانبوونی گەڕەکەکە دەکرد، هەروەکو چۆن بە ڕووخساری منداڵەکانی گەڕەکەوە بێزاریو داڕوخاوییەکی تەواوم دەبینی.

لە رووخساری ئەو منداڵانەدا هەستم بە جۆرە پیرییەك دەکردو لە نێوان ژیانی منداڵیی خۆمانو ئەواندا جیاوازییەکی تەواوم

دەبــینی. ئێمــە بــەردەوام شــەڕواڵو بلــووزێکی فــش یــان کورتمــان لەبەردا بوو، کە زۆر بە کەمی ڕێکدەکەوت ئەو پۆشاکانە بۆ خۆمان کڕابن، بەڵکو ئەوانە پۆشاکی برا گەورەکانمان بوون، لەبـەر ئـەوەی بۆ ئەوان زۆر کورت دەبوونەوە، دەبوون بە موڵکی ئێمە، هەر بۆیـە بە دەگمەن ڕێکدەکەوت پڕ بـە بـەرمان بـن، جگـە لـەوەش هـەرگیز نەدەبوو ئەو پۆشاکانەی کە دەمانپۆشین ڕەنگیان سپی بێت، بـەڵکو دەبوو ئەو ڕەنگانە بوونایە کە دایکم پێیانی دەگوت (چڵکهەڵگرن!)، لەگـەڵ ئەوەشـدا دەلینگـی شـەڕواڵەکەم بـەردەوام لـە قـوڕدا بـوو و سەردەســتی بلووزەشــم هــەموو کاتێــك ڕەق بووبــوو بــە چــڵم. هەرچەندە هەموو جارێك دایکم بە دەرزییەکی سنجاق پەڕۆیـەکی دەبەست بە لاشانی ڕاستی بلووزەکەمـەوە، بـۆ ئـەوەی هـەر کاتێـك چڵمم هات، پێی بسڕم، بەڵام بوونی ئەو پەڕۆیە هەروەکو نەبوونی وابــوو، چــونکە بــەردەوام حــەزم دەکــرد چــڵمەکە بــە سەردەســتی بلووزەکەم بسڕم، مەگەر ئەو کاتانەی چاوی دایکم لێوە دیار دەبوو، یان لەبیرم دەچوو بە قۆڵی بلووزەکەمی بـسڕم، ئـەوجا بـە پەڕۆکـە دەمسڕی.

ئەو منداڵانە هێندە خاوێنو پۆشتە بوون، بـە هـیچ شـێوەیەك پەڵەیــەکت بــە پۆشــاکەکانیانەوە نــەدەبینی، لەگــەڵ ئەوەشــدا هەڵسوکەوتیان لە هەڵسوکەتی پیرەپیاوێـك دەچـوو، کـە لـە کۆتـایی تەمەنیـدا لافـاو سـەرجەمی ڕەنـجو ماندووبوونـەکانی ڕامـاڵیبێ..

هێند بە خەمبارییەوە رێیان دەکردو یەکدییان دەدواند، پێدەچوو بارێکی ئەوەندە قورس بەسەر شانیانەوە بێ، ئێستا نا تۆزێکی دی لەژێریدا دەفلیقێنەوە. لە دڵی خۆمدا گوتم: (پێناچێ ئەمانە مانای یاریکردن بزانن!..). خۆ ئەگەر واشبێ ناهەقیان نییە، چونکە ئەو قیرتاوەی کۆڵانەکە، جگە لەوەی گەڕەکەکەی لە رەنگی رەشدا نوقم کردووە، خۆڵو دارو بەردی کۆڵانەکەشی داگیرکردووەو ناهێڵێ ئەوان بە ئارەزووی خۆیان لەو ناوەدا بگەوزنو خۆیان لەخۆڵ وەردەن. من بۆ خۆم جگە لەو کاتانەی سواری کەرە کلکبڕاوەکە دەبووم، ئێستاش کاتەکانی خۆڵەخۆڵوەردان بە خۆشترین کاتی تەمەنم دەزانمو بەردەوام خەون بە گەڕانەوەی ئەو کاتانەوە دەبینم!. هەرچەندە زۆرترین تێهەڵدانیشم لەسەری خواردووە.. ئەو کاتانەی کە بە سەرو گوێلاکی خۆڵاوییەوە دەچوومەوە ماڵێ، ئیدی هەر ئەوەندەم خۆش بوو کە دایکم بەو شێوەیە دەیبینیم، پێش هەر شتێك تاکە نەعلەکەی باوکمی دەگرت بە دەستییەوەو بە جنێودان بەرەو رووم دەهات. من پێش ئەوەی تاکە نەعلەکەم بەرکەوێ، دەستم دەگرت بە دەموچاومەوەو بە هەموو هێزی خۆم دەمزریکاندو دەگریام، بەو هیوایەی دایکم واز لە لێدانم بهێنێ، بەڵام ئەو گوێی بە زریکە زریکی من نەدەداو چەند تاکە نەعلێکی دەگەیاندە سمتو رانم، پاشان تەشتێك ئاوی دەکرد بە سەرو کەللەمداو قوڕاو بەئەملاو ئەولای روومەتمدا دەهاتە خوارێ، لە

دواییشدا شەڕواڵەکەی لە پێم دادەکەندو سەیری شوێنی نەعلەکانی دەکـرد، لەبەرخۆیـەوە دەیگـوت: (وااااااای.. دەسـتم بـشکێ، چـۆن سـوور بووەتـەوە.. کـوڕم چـەند جـارت پـێ دەڵـێم خـۆت لـە خـۆڵ وەرمەدە..). بەڵام من هەرگیز نە گوێم بـە ئامۆژگارییـەکانی دەداو نە باکیشم هەبوو لە تاکە نەعلەکانی.

خۆزگە بمتوانییایە بە پاچێك هـەر هـەموو قـیری ئـەو گەڕەکـە هەڵقەنمەوە، تا دەگاتەوە سەر خۆڵەکە، لە دواییشدا تا ماندوو دەبم خۆم لەنێو خۆڵەکەدا بگەوزێنمو بە هەموو ئاوی گەڕەکەکە خاوێن نەبمەوە.. ئیدی دوای ئەوە خوای دەکرد دایکم بە تاکە نەعل، نەك تەنیا سمتو رانم، بەڵکو هەر هەموو گیانمی شینو مۆر دەکردەوە!.

نـازانم بۆچـی هێنـدە حـەزم دەکـرد جـارێکی دی ئـەو خـانووە ببینمەوە کە تیایدا لەدایك بـووم‌و بـۆ یەکـەم جار لەوێـدا گریـام‌و سەدان جاری دیکەش هەر لەوێدا گریام!. دایکم دەیگوت: (تـۆ تـازە لەدایك بووبوویت‌و زیقە زیقت دەگەیشتە حەوت تەبەقەی ئاسمان، کەچـی بـاپیرت بـە خـۆی‌و توورەکەیـەك چـکلێتەوە، مـاڵ بـە مـاڵ دەگەڕاو لەخۆشییان شیرینیی دەبەخشییەوەو شوکری خوای دەکرد، چونکە کوڕمان بووبوو..).

نەمـدەزانی بـە چ شـێوەیەك خانووەکـەی خۆمـان بدۆزمـەوە، چـونکە جگـە لـەوەی زۆربـەی خانووەکـانی گـەڕەك تێکـدرابوون‌و جارێکی دی دروسـت کرابوونـەوە، ئـەوانی دیکـەش هـەر هـەموویان

گۆڕانكاریی تەواویان بەسەردا هاتبوو، یان چەند قاتێكی دیكەیان لەسەر دروست كرابوو، نەدەناسرانەوە. ڕەنگە خانووەكەی خۆشمان ئێستا چەند قاتێكی دیكەی لەسەر دروستكرابێ‌و زۆر بەرزكرابێتەوە، دەرگا تەختەكەی حەوشە گۆڕابێ بە دەرگایەكی سێ تاكیی گەورەی ئاسن‌و پەنجەرە بچكۆلەكانیشی هێندەی لا دیوارێك گەورە كرابن، بەڵام ئەمانە هیچیان گرنگ نین، بەڵكو ئەوەی بەلامەوە گرنگەو زۆریش دەمترسێنێ، باخچەكەیە.. دەترسم هەر هەموو گوڵەكان هەڵقەندرابێتن‌و چیمەنەكەش بە چیمەنتۆ داپۆشرابێ‌و باخچەكە كرابێ بە گەراجی ئۆتۆمبێل!.. تاكە شتێك كە دڵم پێی خۆشبوو بۆ دۆزینەوەی خانووەكەمان، ئەو عەموودی كارەبایە بوو، كە ماوەیەك بەرلەوەی گەڕەكەكە بەجێ بێڵین، لەبەردەم خانووەكەی ئێمە چەقێنراو لە سەرجەم عەموودەكانی تری گەڕەك گەورەتر بوو، هەر بۆیە زۆربەی منداڵانی گەڕەك بۆ یاریكردن لە دەوری خڕ دەبووینەوەو زۆر جاریش پێیدا سەردەكەوتین.. تا ئەو جارەی یەكێك لە هاوڕێكانم لە سەری سەرەوە كەوتە خوارێ‌و مرد. ئەو هاوڕێیەم بەردەوام حەزی لە شوێنی بەرز دەكردو وەكو پشیلە لەسەر ئەو دیوار بۆ سەر ئەو دیوارو لەو سەربانەوە بۆ ئەو سەربان بازبازێنی دەكرد، جگە لەوەش لە هەمووومان زیاتر سواری پشتی ئەو كەرە كلكبڕاوە دەبوو، كە خاوەنەكەی جەژنان دەیهێنایە گەڕەك‌و پارەی پێ پەیدا دەكرد.

ئەو کەرە کلکبڕاوە جگە لە لاوازییەکەی، بەردەوام سەدان مێشیش بە دەوری ئەو برینانەوە ئالابوون، کە بە سەرو کەللەیەوە بوونو هێندەی تر نابوودیان کردبوو، کەچی لای ئێمە جگە لەوەی لە هەموو کەسێك خۆشەویستتر بوو، دیمەنیشی لە هەموو شتێك جوانتر بوو!.

تا ماوەیەکی زۆر ئەو بەردە تیژە لەبەرچاوم ون نەدەبوو، کە چەقیبووە سەری هاوڕێکەمو کونی کردبوو، هەر بۆیە گەلێك شەو لەسەر جێگای خەوتن لە دایکمم دەپرسی: (بۆچی ئەو عەموودانە لانابرێن؟!). دایکم دەیگوت: (ئاخر کوڕم، ئەگەر ئەو عەموودانە لابرێن، دوایی کارەبامان نابێ). من هەر زوو وەلامیم دەدایەوەو دەمگوت: (ئینجا چییە.. با کارەمان نەبێ، ئەوە نییە باپیرم دەڵێ جاران کارەبا نەبووەو خەڵك شەوانە لەبەر چراو فانۆسدا دادەنیشتن. با ئێمەش لەبەر چراو فانۆس دانیشین..). دایکم چیدی تاقەتی گوێگرتنو وەلامدانەوەی نەدەما، هەڵدەستا گڵۆپەکانی دەکوژاندەوەو دەیگوت: (درەنگە کوڕم بخەوە.. بەیانی خەبەرمان نابێتەوە!).

بەر لەوەی گەڕەکەکە بەجێ بێڵم، دوکانەکە ملم نا، بەو هیوایەی مامە پیرەکە ببینمەوە، هەر کە سەرم بە دوکانەکەدا کرد، یەکێك لەو گەنجانەی کە لە چواردەوری مێزی دۆمینەکە دانیشتبوو، بەرەو رووم هات: (ها.. کاکە، چیت دەوێ؟) بێ

راوەستان: (کورسی نەعنا!) وام وت. کوڕەکە بە پەلە دەستی راستی خستە پەنای گوێچکەی راستیو بە گاڵتەجاڕییەوە گوێچکەی لە دەمم نزیك کردەوەو پرسیی: (وتت چییی؟!). هێشتا بە تەواوی وەڵامیم نەدابووەوە، کە بە هەموو هێزی قاقایەکی لێداو چەند جارێك بە لەپی دەستی کێشای بە ڕانیدا، قاچی بەرز دەکردەوەو لە زەوییەکەی دەکوتا!. پاشان رووی کردە هاوڕێکانی و بە هەموو هێزی هاواری کرد: (ئەم برادەرە داوای کورسی نەعنا دەکات!)، لەگەڵ بیستنی ئەو قسەیەدا، دایانە قاقای پێکەنینو پوولی دۆمینەکە لە دەستیان کەوتەخوارێ.